

Lovorka Čoralić – Maja Katušić

OD AFRIČKE OBALE DO DALMATINSKE PRIJESTOLNICE – MLETAČKI GENERAL MARKO ANTUN BUBIĆ (1735.–1802.)

Lovorka Čoralić
Hrvatski institut za povijest, Zagreb

Maja Katušić
Hrvatski institut za povijest, Zagreb

UDK 929Bubić, M. A.
355.082Bubić, M. A.
Izvorni znanstveni rad
Primljeno: 18.1.2010.
Prihvaćeno: 17.3.2010.

Na temelju arhivske građe iz mletačkih, zadarskih i kotorskih arhiva te Znanstvene knjižnice u Zadru razrađuju se temeljne odrednice vezane uz obitelj Bubić iz Budve te uz njezina najznaменitijeg pripadnika – generala Marka Antuna Bubića. Naglasak je stavljen na Bubićevo vojno djelovanje kao mletačkog časnika od afričkih voda do istočnojadranske obale u 18. stoljeću. U priložima se donosi djelomičan prijepis oporuke i kodicila generala Bubića, popis vojnika u regimenti Bubić iz 1775., 1778., 1779. i 1781. godine te prikaz rodoslovnog stabla obitelji Bubić.

Ključne riječi: Marko Antun Bubić, Mletačka Republika, Dalmacija, Zadar, Budva, vojna povijest, 18. stoljeće

Uvod

Nakon Kandijskoga (1645.–1669.) i Morejskoga rata (1684.–1699.) te mirovnog ugovora u Požarevcu 1718. godine u Dalmaciji i Boki kotorskoj, pokrajinama teritorijalno okupljenim u sastav mletačkih prekojadranskih stečevina (*Stato da Mar*), završili su višestoljetni osmansko-mletački sukobi te je *Lineom Mocenigo* utvrđena granica između dviju moćnih država. Zadar je i u 18. stoljeću ostao glavnim gradom pokrajine u kojemu, nakon prestanka ratnih sukoba koji su katkada dopirali do gradskih zidina, počinje rasti broj stanovnika. Tako je u manje od sto godina broj stanovnika s oko 3000 (1714. godine) porastao na oko 5000, koliko je zabilježeno 1795. godine. Kao glavni i najveći grad pokrajine Zadar je bio kulturno i gospodarsko središte i istaknuta luka, a nestanak ratne opasnosti u zaleđu samo je dodatno pojačao pokretljivost stanovništva, omogućio useljavanja, migracije te intenzivniji protok ljudi i robe. Uz to je – kao politički centar – Zadar bio i sjedište upravne, sudske i

vojne vlasti, u prvom redu Generalnog providurstva na čelu s generalnim providurom. Kao vojni centar Dalmacije i sjedište vrhovnog vojnog zapovjednika u njemu je i tijekom mirodopskog razdoblja boravio velik broj vojnika i visokih časnika, a sama zadarska vojna posada znala je povremeno brojiti između dvije i tri tisuće vojnika.¹ Navedeni vojnici i časnici pripadali su raznim vjerskim, etničkim i kulturnim krugovima, a među njima je bio velik broj onih s područja Mletačke Albanije (*Albania Veneta*), tj. upravno-političkog područja od Herceg Novoga do Albanije.²

U ovom će se radu na temelju neobjavljenih arhivskih vrela i dosadašnjih historiografskih spoznaja predstaviti život Budvanina i generala u mletačkoj vojsci Marka Antuna Bubića. Naglasak će pritom biti upravljen na njegovo vojno djelovanje na širem prostoru od Zadra do Budve. Nezaobilazan izvor za iščitavanje osnovnih biografskih podataka o Marku Antunu Bubiću upravo je njegov oporučni zapis iz 1802. godine, pohranjen u Državnom arhivu u Zadru, kao i isprave iz fondova Spisi generalnih providura i Spisi dvorske komisije za uređenje Istre, Dalmacije i Albanije iz istoga arhiva. Najdetaljnije podatke o vojnom djelovanju Marka Antuna Bubića i brojne popise vojnih postrojbi važnih za proučavanje svekolikih sastavnica iz vojne prošlosti Dalmacije pružaju arhivski fondovi iz mletačkog Državnog arhiva (fondovi: *Inquisitori di Stato* i *Inquisitori sopra l'amministrazione dei pubblici ruoli*). Isto tako, dragocjene podatke o obitelji Bubić i njezinu djelovanju u Boki kotorskoj sadrži i oporuka Dominika, oca Marka Antuna Bubića, iz 1770. godine, koja se čuva u Istorijском arhivu u Kotoru. Spoznaje o pojedinim pripadnicima obitelji Bubić raščlanjene su i na osnovi podataka iz matičnih knjiga Župe sv. Tripuna u Kotoru i zadarske Župe sv. Stošije te objavljene zbirke isprava *Pisma i poruke rektora Dalmacije i Mletačke*

¹ Maja Novak Sambrailo, Zadar glavni grad Mletačke Dalmacije i Albanije, *Radovi instituta JAZU u Zadru*, sv. 11-12, Zadar 1965., str. 187-202; Grga Novak, Presjek kroz povijest grada Zadra, *Radovi instituta JAZU u Zadru*, sv. 11-12, Zadar 1965., str. 7-76; Tomislav Raukar – Ivo Petricioli – Franjo Švelec – Šime Peričić, *Zadar pod mletačkom upravom*, Prošlost Zadra, sv. 3, Zadar 1987.; Šime Peričić, Prinosi povijesti Zadra XVII. i XVIII. stoljeća, *Zadarska smotra*, br. 4-5, Zadar 1993., str. 65-74; Isti, Glavari i časnici Vojne krajine u Dalmaciji, *Radovi zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 35, Zadar 1993., str. 219-232.

² Usp. Lovorka Čoralić, Zadarski kapetan XVII. stoljeća – Ulcinjanin Dominik Katić, *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Zagrebu*, sv. 22, Zagreb 2004., str. 213-233; Lovorka Čoralić – Nedjeljka Balić Nižić, Iz hrvatske vojne povijesti – *Croati a cavallo* i *Soldati Albanesi*, njihova bratovština i gradivo o njezinu djelovanju od 1675. godine do sredine XVIII. stoljeća, *Zbornik odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Zagrebu*, sv. 24, Zagreb 2006, str. 71-130; Lovorka Čoralić, Albanska obitelj Ginni u povijesti Dalmacije i Istre (XVI. i XVII. st.) – prilog poznavanju komunikacija duž istočnojadranske obale, *Povijesni prilozi*, god. 26, br. 33, Zagreb 2007., str. 271-287; Ista, Mletački časnici, svećenici, građani – tragom Barana u Zadru (XVII.-XVIII. stoljeće), *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 50, Zadar 2008., str. 147-192; Lovorka Čoralić – Maja Katušić, *Conte Veneto i Cavaliere di San Marco* – Ivan Radoš (o. 1616.–1686.), *Povijesni prilozi*, god. 27, br. 35, Zagreb 2008., str. 193-207; Iste, Andrija Mladinić i Mihovil Anđelo Filiberi – časnici postrojbe *Croati a Cavallo* (iz društvene i vojne povijesti Dalmacije u XVIII. stoljeću), *Povijesni prilozi*, god. 28, br. 37, Zagreb 2009., str. 247-282; Iste, Crnogorac Rade Maina – mletački general u Zadru (druga polovica XVIII. st.) (rad je predan u časopis *Povijesni prilozi* za 2010. godinu).

*Albanije*³ u kojima je u nekoliko navrata spomenuto djelovanje pojedinih odvjeta obitelji u političkom i upravnom životu Budve. Kada je riječ o historiografiji, biografski podatci o Marku Antunu Bubiću najdetaljnije su obrađeni u radu Šime Peričića "Neki Dalmatinci – generali stranih vojski".⁴ Bubićevo vojno djelovanje, napose ono vezano uz pojavu samozvanca Šćepana Malog, ponajbolje je dokumentirano u zbirci mletačkih izvora o Šćepanu Malom koju je objavio Šime Ljubić,⁵ dok je tek usputno spominjanje zabilježeno u djelima povjesničara kao što su Giuseppe Ferrari-Cupilli i Giuseppe Sabalich.⁶ U njima se tek usputno spominje poneki izolirani biografski podatak o Bubiću, a kod većine to se odnosi na spomen nadgrobnog spomenika u crkvi Gospe od Zdravlja u Zadru.

***Benemeriti, valorosi, fedelissimi* – obitelj Bubić iz Budve**

Obitelj Bubić potječe iz Budve, točnije s područja Maina u budvanskoj okolici. Prema Mladenu Crnogorčeviću, plemstvo je obitelji podijelio srpski despot Đurađ Branković (1427.–1456.) 1412. godine u crkvi sv. Marije u Budvi.⁷ Kada je 1442. godine Budva došla pod mletačku upravu, pripadnici obitelji Bubić stupili su u službu *Serenissime* te su se tijekom gotovo 400-godišnje mletačke vladavine nad istočnim Jadranom istaknuli u mletačkoj vojnoj službi, a za ratne su zasluge i vojni angažman na širem prostoru mletačko-osmanske bojišnice od Jadrana do Levanta, kao i za borbe s crnogorskim i hercegovačkim plemenima te protiv pirata, nagrađivani visokim vojnim počastima i činovima. Tako se u jednoj odluci generalnog providura Alvisea Contarinija ističu zasluge mnogih (neimenovanih) pripadnika obitelji u mletačkoj vojnoj službi (*molte impieghi militari*) u Kandijskom i Morejskom ratu na prostoru Dalmacije, posebice u obrani Kotora i Budve te prilikom zauzimanja Risna u Morejskom ratu.⁸

³ Lovorka Čoralic – Damir Karbić, *Pisma i poruke rektora Dalmacije i Mletačke Albanije*, sv. 1, Pisma i poruke rektora Bara, Ulcinja, Budve i Herceg-Novog, Monumenta spectantia historiam Slavorum meridionalium, sv. 55, Zagreb 2009.

⁴ Šime Peričić, *Neki Dalmatinci – generali stranih vojski*, *Radovi zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 42, Zadar 2000., str. 203-204.

⁵ Šime Ljubić, *Spomenici o Šćepanu Malom*, *Glasnik Srpskog učenog društva*, 2. odjeljak, knj. 2, Beograd 1870.

⁶ Giuseppe Ferrari-Cupilli, *Informazione sui mezzi d'insegnamento e di coltura sugli uomini più distinti avuti dalla Dalmazia e Albania Veneta nella seconda metà del secolo XVIII*, rukopis, Znanstvena knjižnica Zadar, Ms 28353/861, str. 79; Giuseppe Sabalich, *Guida archeologica di Zara*, Zara 1897., str. 84; *Isti, Sotto San Marco*, Zara 1901., str. 21; *Isti, Huomeni d'arme di Dalmazia*, Zara 1909., str. 44; *Isti, Ricerche di storia zaratina*, Zara 1912., str. 180; *Isti, La Dalmazia guerriera*, *Archivio storico per la Dalmazia*, anno III, vol. V, fasc. 30, Roma 1928., str. 16.

⁷ Mladen Crnogorčević, *Crkve i manastiri u općini budvanskoj*, Zadar 1901., str. 5, 12-13.

⁸ Državni arhiv u Zadru (dalje: DAZd), Spisi generalnih providura (dalje: SGP), Alvise Contarini (1757.–1759.), sv. I, kut. 147, carte 202'-203; SGP, Paolo Boldù (1781.–1783.), knj. I, kut. 194, carte 120-120'; SGP, Girolamo Maria Balbi (1751.–1753.), knj. II, kut. 135, carte 35'-36. U spisima generalnog

Pojedini odvjetci obitelji Bubić istaknuli su se i kao obnašatelji brojnih dužnosti u budvanskoj gradskoj upravi te na pograničnom mletačkom području prema Albaniji. Naime, mletačka je središnjica u nekoliko navrata privilegijama darivala pogranične općine budvanskog okruga Maine, Pobore i Braiče. Jedna od tih privilegija (više puta potvrđenih u mletačkom Senatu, npr. 28. prosinca 1776.) bila je da na položaj upravitelja tog područja – *colonnello soprintendente delli tre comuni di Maini, Pobori e Braichi contado di Budua* bude izabran pripadnik obitelji Bubić.⁹ Godine 1531. spominje se Stjepan Bubić kao jedan od predstavnika budvanske komune koji su bili upućeni Vijeću desetorice u Mletke radi traženja pomilovanja za Stjepana, Ludovika i Nikolu, sinove pok. Ivana Colle, prethodno osuđenih na kaznu progonstva.¹⁰ U 16. stoljeću, točnije 1567. godine, spominje se i Marko, koji je opremio jednu fustu *da publico servizio* te je na njoj gotovo izgubio život. Njegov brat Krsto također se istaknuo u vojnoj službi *Serenissime*. Godine 1572. sudjelovao je u obrani Budve, dok je 1584. godine uspješno obavio neku zadaću za Mletke. Krsto se spominje još i 1592. godine, kada je iz osmanskog zarobljeništva otkupio neke pripadnike uglednog albanskog plemićkog roda Ducagini (Dukađini), ali i neimenovane pripadnike svoje obitelji.¹¹ U 18. stoljeću, točnije 1729. godine, kao sudac u Budvi spominje se Ivan Pavao Bubić.¹² Njegovi potomci, kao i neki kasnije u radu spomenuti pripadnici obitelji, živjeli su u Kotoru.¹³ U matičnoj knjizi vjenčanih Župe sv. Tripuna u Kotoru 1742. i 1750. godine upisane su udaje dviju kćeri Nikole Bubića, sina tada pokojnog Ivana Pavla Bubića iz Budve. Najprije se 1742. godine (u kući kotorskog plemića Frana Paskvalija) za kapetana Stjepana Medina udala Marija, dočim se 1750. godine u crkvi bratovštine sv. Križa za *contea* Andrea Landa udala njezina sestra Lucija.¹⁴

S obzirom na vrstu sačuvane arhivske građe (dukale i imenovanja što ih je uputila mletačka središnjica) najbolje su dokumentirani pripadnici obitelji koji su ostvarili vojnu karijeru, dok su u literaturi često zastupljeni crkveni dostojanstvenici. Obiteljsku genealogiju dodatno razjašnjava i oporuka Dominika Bubića, oca

providura Alvisea Contarinija posebice se u obrani mletačkih stečevina ističu kapetan Marko Antun i njegovi sinovi Dominik i Stjepan.

⁹ Petar Bubić spominje se kao načelnik Budve početkom 18. stoljeća te mu se pripisuju određene zasluge pri pripajanju Maina, Pobora i Braiča Mletačkoj Republici. Crnogorčević, *Crkve i manastiri*, str. 12-13; DAZd, SGP, Paolo Boldù (1781.–1783.), knj. I, kut. 194, carte 120-120'.

¹⁰ Čoralić – Karbić, *Pisma i poruke*, str. 124-125, 158-159.

¹¹ DAZd, SGP, Antonio Priuli (1667.–1669.), knj. I, kut. 29, carte 190-195.

¹² Čoralić – Karbić, *Pisma i poruke*, str. 148.

¹³ U oporuci Helene pok. Jerolima s Visa, udovice Nikole iz Grbalja od 16. VII. 1675. godine spominje se kao Helenin dužnik (riječ je o 10 dukata) kapetan Ivan Bubić. Iz dosadašnjih istraživanja nije sasvim razvidno je i taj Ivan istovjetan Ivanu Pavlu Bubiću iz Budve. Archivio di Stato di Venezia (dalje: ASV), Notarile testamenti, b. 186, br. 190, 16.VII.1675.

¹⁴ Biskupski arhiv u Kotoru (dalje: BAK), Matična knjiga vjenčanih Župe sv. Tripuna, upisi iz 26.III.1742. i 5.X.1750.

generala Marka Antuna, napisana u Kotoru 1770. godine.¹⁵ Iz navedenoga razvidno je da su sredinom 17. st. živjeli Stjepan i njegov brat, skadarski biskup Dominik iz Budve. U jednom se dokumentu oko podjele imovine spominje njihova majka Dorotea Bubić.¹⁶ Dominik je na Ilirskom zavodu (kolegiju) u Loretu stekao doktorat iz teologije i obaju prava. Karijeru je potom nastavio kao misionar i kanonik stolne crkve u Budvi. Godine 1656. imenovan je misionarom u Srbiji, ali se tamo nikada nije uputio. Skadarskim biskupom imenovan je 22. studenoga 1677., a od iste godine obnašao je i dužnost administratora Budvanske biskupije. Izvješća koja je upućivao Svetoj Stolici vrijedan su izvor za sagledavanje crkvenog, društvenog i političkog stanja na spomenutim prostorima. Umro je 1686. godine, a na biskupsku stolicu imenovan je Andrija Galata.¹⁷ Gore spomenuti Stjepan vjerojatno je istovjetan Stjepanu koji se spominje 1666. godine. Naime, u veljači 1666. godine u mletačkom je Senatu zaprimljena molba Stjepana Bubića, koju je potom u srpnju 1668. dužd Domenico Contareno (1659.–1675.) proslijedio generalnom providuru Dalmacije. U tom se pismu Stjepan Bubić obraća mletačkoj središnjici s molbom za njegovo imenovanje guvernadurom Maina i Pobora. Stjepan svoju molbu dodatno pojašnjava opisujući svoja dotadašnja djela u mletačkoj službi. Ističe da je iz svojih sredstava financirao oltramarinske postrojbe. Kako je u međuvremenu preminuo Stjepanov ujak Petar Bukorčić (*Bucorcich*), guvernadur Maina i Pobora, Stjepan moli mletačku vlast da mu dodijeli spomenutu čast i naslov, kao i za to predviđenu plaću. Iz dostupnih izvora nije razvidno kako je razriješena Stjepanova molba.¹⁸ U izvorima se spominju Stjepanova dva sina: kapetan Nikola, koji se 1770. u oporuci nećaka Dominika spominje kao pokojni, i Marko Antun. Za posljednjeg se navodi da je prije 1752. godine poginuo u borbama s Ulcinjanima,¹⁹ a sa suprugom Marijom imao je sinove Stjepana, Nikolu i Dominika. Kapetan Stjepan, koji je upravljao jednom od postrojbi u sklopu regimente Rizzo, 1757. godine spominje se kao pokojni. Nikola je, s druge strane, odabrao svećeničku karijeru. Bio je pitomac Ilirskog kolegija u Fermu te se bilježi još i kao misionar, budvanski kanonik i vikar. Godine 1733. navodi se u Budvi kao jedan od svjedoka u nekom neobjašnjenom prije pokrenutom procesu.²⁰

¹⁵ Istorijski arhiv u Kotoru (dalje: IAK), Sudsko-notarski spisi, b. 165, Alvise Balbi (1773.–1776.).

¹⁶ DAZd, SGP, Girolamo Foscarini (1650.–1652.), knj. I, kut. 17, 3.XI.1651, carte 406-406'.

¹⁷ Usporedi: Daniele Farlati, *Illyricum sacrum*, sv. 7, Venetiis 1817., str. 228, 328-331; Jovan Radonić, *Rimska kurija i južnoslovenske zemlje od XVI do XIX veka*, Beograd 1950., str. 261, 321-329, 344; Marko Jačov, *Spisi Tajnog vatikanskog arhiva XVI–XVIII veka, Zbornik za istoriju, jezik i književnost srpskog naroda*, SANU, II odeljenje, knj. 22, Beograd 1983., str. 103; Remigius Ritzler – Pirminus Sefrin, *Hierarchia catholica medii et recentioris aevi*, sv. 5 (1667–1730), Patavii 1952., str. 347.

¹⁸ DAZd, SGP, Antonio Priuli (1667.–1669.), knj. I, kut. 29, carte 190-195.

¹⁹ DAZd, SGP, Girolamo Maria Balbi (1751.–1753.), knj. II, kut. 135, carte 35'-36.

²⁰ Čoralić – Karbić, *Pisma i poruke*, str. 150.

Treći sin Marka Antuna – Dominik – tridesetih se godina 18. stoljeća navodi u Budvi kao guvernadur budvanskog okružja (1729.), a 1738. godine uz njegovo se ime veže jedan incident. Naime, spomenute godine načelnik Budve Spiridon Barbaro upućuje Vijeću desetorice molbu za pokretanje sudskog procesa protiv Dominika Bubića jer je – kako stoji u pismu – u kasnim satima (*verso le hore 23*) pogrđnim riječima (*con parole ingiuriose*) napao ženu neimenovanog načelnikova službenika (*la moglie del mio Ministro*).²¹ Nije nam poznato kako je cijela priča završila jer sljedeći biografski podatak Dominika Bubića smješta u Kotor. Naime, od 1742. godine spominje se kao *colonnello* i soprintendant Maina, Pobora i Braića.²² Osobito se istaknuo u pregovorima s osmanlijskim zapovjednicima i upraviteljima susjednih graničnih područja prema Mletačkoj Republici te oko pitanja pravoslavnoga stanovništva i odnosa mletačke središnjice prema crnogorskim vladikama, a sve s ciljem poboljšanja trgovine između Boke i Albanije. Spomenuti status (pukovnika i soprintendanta) potvrdio mu je i pismom 10. veljače 1752. generalni providur Girolamo Maria Balbi.²³ U kotorskom dominikanskom samostanu sv. Nikole Dominik je sastavio oporuku (1770.), a u Kotoru je i umro 1775. godine. U oporuci kao mjesto podrijetla navodi Budvu, u kojoj je, prema posljednjoj želji, i pokopan, u obiteljskoj grobnici u crkvi sv. Ivana Krstitelja.²⁴ U trenutku smrti Dominik je obnašao dužnost pukovnika okružja (*colonnello di quel contado*) i guvernadura (*ed attuale Governatore dell'Armi di questa piazza*). U izvorima se spominju njegove dvije kćeri – Anđelika i Marijeta. Anđelika se udala za kapetana Petra Bronzu, s kojim je imala sina Aleksandra.²⁵ Marijeta se 1752. godine u crkvi Gospe od Škrpjela udala za uglednog peraškog kapetana Matiju Balovića.²⁶ Matija Krstov Balović (1713.–1794.) bio je trgovac, a poglavito se istaknuo u borbama protiv gusara te je za vjernu službu pod stijegom *Serenissime* bio nagrađen titulom *conte veneto* 1761. i naslovom

²¹ Isto, str. 154-155.

²² U navedenom se činu spominje u pismu generalnog providura Girolama Querinija koji Dominiku 20.VIII.1742. godine daje razne upute u vezi s rješavanjem pograničnih pitanja. ASV, Inquisitori di Stato, b. 287, Carte politiche. Minute di lettere. Dalmazia. Bubich tenente generale, Zara, Sebenico, 1766–1794.

²³ DAZd, SGP, Girolamo Maria Balbi (1751.–1753.), knj. II, kut. 135, carte 35'-36.

²⁴ Oporuka Dominika Bubića napisana je 10.VIII.1770. u Kotoru, u dominikanskom samostanu sv. Nikole. Dominik je oporučno odredio da se nakon smrti za njegove najbliže pokojnike (oca, majku, djeda, braću, stričeve) održi 1000 misa, a za spas svoje duše odredio je 2000 misa. Oporučnim legatom odredio je da se u budvanskoj katedralnoj crkvi sv. Ivana na njegov trošak napravi oltar na koji će se staviti slika sv. Nikole Biskupa i Stvoritelja. Razne legate (u odjeći, stvarima i novcu) ostavlja članovima obitelji (npr. kćeri Marijeti ostavlja 10 cekina, nećaku Aleksandru srebrnu sablju). Glavnim nasljednikom imenuje sina Marka Antuna. Izvršitelji oporuke bili su Marko Antun Bubić, Matija Balović i Tripun Paskvali Pima. Oporuka je otvorena pet godina kasnije, 15.V.1775.

²⁵ U matičnoj knjizi vjenčanih Župe sv. Tripuna iz 1719. spominje se još jedna Anđelika Bubić iz Budve. Ona se 15. srpnja. udala za kapetana okruga Frana Paskvalija. Vidi: BAK, Matična knjiga vjenčanih župe sv. Tripuna, upis iz 15.VII.1719.

²⁶ BAK, Matična knjiga vjenčanih Župe sv. Tripuna, upis iz 10.IX.1752.

kavaljera sv. Marka 1763. godine. Brak s Marijetom Bubić bio mu je drugi po redu, s obzirom na to da mu je prva supruga Jelena umrla 1747. godine odmah nakon rođenja sina Krsta. I dijete je najvjerojatnije ubrzo umrlo jer se prvi Matijin sin iz drugog braka s Marijetom Bubić, rođen 1753. godine, također zvao Krsto. U peraškim matičnim knjigama kao djeca Matije Krstova navode se još jedan Krsto, dva sina imenom Vicko, Antun, Stjepan te dvije neimenovane kćeri.²⁷

Uz dvije spomenute kćeri, Dominik je imao i dva sina – Marka Šimuna i Marka Antuna, o kojemu će biti više riječi u sljedećem poglavlju. Marko Šimun 1770. godine spominje se kao pukovnik (*colonnello*) te je sukladno obiteljskoj tradiciji obnašao dužnost soprintendanta za područje Maina, Pobora i Braića. Umro je u travnju 1783., a na položaju pukovnika i soprintendanta naslijedio ga je iste godine sin Stjepan (po majci iz budvanskog roda Antonioli). Naime, funkciju soprintendanta trebao je, nakon smrti Marka Šimuna, naslijediti Marko Antun, ali on je se, zbog bolesti, odrekao u nećakovo ime. Kako je Stjepan u to vrijeme bio malodoban, podređen je *a quell Uffizial graduato* koji je imao sjedište u gradu, odnosno utvrdi najbližoj tima trima komunama – Budvi.²⁸ Desetak godina kasnije Stjepan je dosegao punoljetnost te ga je 27. srpnja 1794. Marco Zorzi, izvanredni providur u Kotoru, imenovao soprintendantom za Maine, Pobore i Braiće.²⁹ Isto se tako izrijekom kaže da je na mjestu soprintendanta naslijedio Petra Živkovića, a nakon što je navedeno mjesto bilo upražnjeno osam godina.³⁰

U posljednjim godinama 18. stoljeća uz Stjepana se spominje i drugi sin Marka Šimuna – poručnik (*tenente*) Dominik. Navedeni nećaci generala Marka Antuna Bubića posljednji su pripadnici obitelji zabilježeni u historiografiji, a obitelj, prema Crnogorčeviću, izumire 1813. godine.³¹

²⁷ Miloš Milošević, Pomorski elementi u obiteljskom arhivu Balovića iz Perasta, *Pomorski zbornik*, sv. 2, Zadar 1964., str. 712-713; *Hrvatski biografski leksikon*, sv. 1, Zagreb 1983., str. 401 (redakcijski tekst); Radojka Janičijević, Odlikovanja slavnih Bokelja u prošlosti kao dokaz njihovih postignuća u pomorskom ratovanju, navigaciji, privredi i diplomatiji, *Godišnjak Pomorskog muzeja u Kotoru*, sv. 52, Kotor 2004., str. 283, 288; Pietro Pazzi, *I Cavalieri di San Marco: Storia documentata*, Perasto 2008., str. 283-284, 324, 363. Prema Pazziju, naslov kavaljera stekao je 1767. godine.

²⁸ DAZd, SGP, Paolo Boldù (1781.-1783.), knj. I, kut. 194, carte 120-120'.

²⁹ ASV, Inquisitori sopra l' amministrazione de' pubblici ruoli, b. 7, anno 1755-1790 (Relazioni Bubich).

³⁰ ASV, Inquisitori di Stato, b. 558. Riferte dei confidenti dirette per la massima parte al Segretario degli Inquisitori di Stato.

³¹ Crnogorčević, *Crkve i manastiri*, str. 12-13. U izvorima se spominje još jedan pripadnik obitelji – istaknuti časnik u mletačkoj vojsci – Franjo Bubić. Sredinom 18. stoljeća brzo je napredovao u vojnoj hijerarhiji – godine 1746. navodi se kao običan vojnik, zatim kadet pa zastavnik od 1771. godine. Istaknuo se hrabrošću i disciplinom u borbama protiv gusara, a u službi *Serrenisime* istaknuo se i u Istri, na području Polesine, oko Neretve i Braića. Godine 1787., nakon smrti kapetana Nikole Bellafuse, imenovan je kapetanom oltramarinske čete u regimenti Nikole Scutarija. DAZd, SGP, Angelo Memo (1787.-1789.), knj. III, kut. 205, carta 44'; ASV, Inquisitori sopra l' amministrazione de' pubblici ruoli, b. 700, Oltramarini: Ruoli delle compagnie. Reggimenta colonnello Scutari.

Zaslužnik pod stijegom *Serenissime*: vojna karijera generala Marka Antuna Bubića

Marko Antun, sin Dominika Bubića, rođen je u Budvi 1735. godine. Odabirom zanimanja odlučio je slijediti oca i strica te se usmjerio prema vojnoj karijeri. Već se 1747. godine spominje kao kapetan *reformato* (kapetan u pričuvi), a u veljači 1757. godine, odlukom generalnog providura Alvisea Contarinija, imenovan je kapetanom čete (*compagnia*), koja se nalazila u sklopu regimente pukovnika Rizza. Istom tom četom prethodno je zapovijedao njegov tada pokojni stric Stjepan.³² Godine 1756. bio je povjerenik za granice prema Skadru i Ulcinju te je bio zadužen za normalizaciju odnosa između Bokelja, Ulcinjana i Skadrana sa svrhom nesmetanog trgovanja.³³ Bio je zapovjednik vojnog odreda na ratnoj fregati *Tolleranza* te se istaknuo u borbama na Krfu i u Africi.³⁴ U vrijeme borbi sa sjevernoafričkim galijama izvori ga bilježe dva puta. U oba slučaja riječ je o pohvalnicama kojima je 1758. (4. rujna) i 1760. (29. siječnja) za hrabrost i poslušnost u borbama nagradio zamjenika pilota (*sottopiloto*) Antuna Ivanova Balovića.³⁵ Nekoliko godina kasnije, 1767. godine, Marko Antun Bubić boravio je nekoliko mjeseci u rodnome kraju. Naime, odlukom generalnog providura Antonija Reniera od 20. listopada 1767. imenovan je umjesto svoga oca (koji je, prema oporučnom zapisu, umro 1775.) pukovnikom i mletačkim nadzornikom za područje Pobora, Maina i Braića te je na tome graničnom mletačko-crnogorskom području idućih mjeseci odigrao vrlo važnu ulogu kao posebni mletački opunomoćenik.³⁶ Naime, sredinom 18. stoljeća taj je prostor bio poprište nesvakidašnjih događaja vezanih uz pojavu samozvanca Šćepana Malog, koji se, predstavljajući se kao tada pokojni ruski car Petar III., uspio nametnuti za vladara Crne Gore. Pojava Šćepana Malog na granicama mletačkih istočnojadranskih stečevina izazvala je nepovjerenje kod Mlečana te se Marko Antun Bubić kao osoba podrijetlom s tih područja nametnuo kao pouzdan izbor za praćenje stanja i diplomatsko djelovanje.

U tri mjeseca (rujan, listopad i studeni) Marko Antun Bubić u više je navrata slao detaljne izvještaje iz Budve generalnom providuru Dalmacije Renieru, u kojima ga obavještava o svim događajima vezanim uz samozvanca Šćepana. Izvještaji obiluju podatcima o postupcima i planovima Šćepana Malog. Primjerice, kazuju o nakanama da Šćepan pomiri crnogorske plemenske glavare, poglavito Paštrovčane s Mainjanima i Braićima,³⁷ o mogućem ujedinjenju glavara Crmničke, Riječke, Ka-

³² DAZd, SGP, Alvise Contarini (1757.–1759.), sv. I, kut. 147, carte 202'-203.

³³ ASV, Inquisitori di Stato, b. 287, Carte politiche. Minute di lettere. Dalmazia. Bubich tenente generale, Zara, Sebenico, 1766–1794.

³⁴ Sabalich, *Huomeni d'arme*, str. 44; Isti, *La Dalmazia guerriera*, str. 16.

³⁵ Milošević, *Pomorski elementi*, str. 712.

³⁶ Ljubić, *Spomenici*, str. 24.

³⁷ Isto, str. 44-50 (izvještaji iz 14.IX., 5.X. i oko 15.X.1767.).

tunske i Zetske nahije i o njihovu prihvaćanju Šćepana vođom,³⁸ o sastanku Šćepana s crnogorskim vođama u Vrelima,³⁹ kao i o tome da je Marko Tanović jedan od najvažnijih Šćepanovih pouzdanika.⁴⁰ Posebno su zanimljivi dijelovi izvještaja u kojima Bubić opisuje susrete sa Samozvancem te osobne impresije o njemu. Kao prvo, sam susret Bubića, kao mletačkog opunomoćenika, i Šćepana Malog nije bilo jednostavno organizirati, jer je potonji tražio na uvid pismeni providurov nalog kojim bi se dokazalo da Bubić dolazi po želji generalnog providura.⁴¹ Naposljetku, do susreta Bubić – Šćepan Mali došlo je u listopadu 1767. godine u Mainama. Bubić u izvještaju opisuje kako je najprije, prije službenog primanja, četvrt sata čekao ispred kuće jer je Šćepan spavao. Vrijeme je tada kratio *in compagnia d'alcuni Capi di Montenegro* koji su se kod Šćepana okupili radi skupštine na Cetinju. Naposljetku, kada se susreo sa Samozvancem, pozdravio ga je *nell'idioma illirico*, a Šćepan mu je odgovorio: *Steffano Piccolo è il mio nome, il più piccolo del Mondo*. Posebno zanimljiv dio izvještaja jest fizički opis Šćepana Malog (koji Bubiću slični na ruskog cara Petra I., čiji je portret bio ranije vidio), opis njegove odjeće (sve je izrađeno *alla Turca*), opis Šćepanova puta preko Bosne u Maine, kao i nabranje osoba koje su činile Šćepanovu pratnju. Ponovno su se susreli nekoliko dana kasnije (novi izvještaj generalnom providuru datiran je 17. listopada), kada je Marko Antun Bubić zaprijetio Samozvancu da prestane zadirati u mletačka interesna područja. Prema Bubiću, na njegove "prijetnje" Šćepan se samo nasmijao i odgovorio da će svim svojim protivnicama odrubiti glavu "a Vi (Bubić, *op. aut.*) ćete biti prvi". Na Bubićevu izjavu da će Mlečani sve Katunjane koji su pristali uz Samozvanca proglasiti izdajicama, Samozvanac je odgovorio da ga za mletačke stavove nije briga.⁴² Na osnovu Bubićevih izvještaja, ali i izvještaja drugih mletačkih povjerenika, nastao je opsežan izvještaj generalnog providura Reniera mletačkoj vladi od 20. listopada 1767. u kojem se iznose temeljne informacije o Šćepanu Malom i njegovu djelovanju. Opći zaključak koji proizlazi iz toga izvještaja jest da je Šćepan *un vagabondo* koji teži pobijediti Turke, zavladatai pokrajinom i uvesti red među pravoslavnim svećenstvom.⁴³ Posljednji zapisi o Bubićevoj epizodi sa Šćepanom Malim datirani su 4. studenoga 1767., kada providur Renier napominje da mu je Bubić prenio dva Šćepanova pisma: u prvom se žali (Šćepan) da ga Mlečani ne trpe, dok u drugom moli mletačku središnjicu da oslobodi nekog sudski gonjenog Crnogorca s mletačkog područja.⁴⁴ Koliko je trajala i kako je završila Bubićeva epizoda sa Šćepanom Malim, iz dosad sakupljenih izvora nije moguće saznati.

³⁸ Isto, str. 50-51 (izvještaj iz 15.X.1767.).

³⁹ Isto, str. 26 (izvještaj iz 20.X.1767.).

⁴⁰ Isto, str. 27.

⁴¹ Providur Renier Bubiću je 9.X.1767. takav nalog i izdao. Isto, str. 43.

⁴² Isto, str. 52.

⁴³ Isto, str. 29-30.

⁴⁴ Isto, str. 54.

Sljedećih osam godina nemamo detaljnije podatke o Bubićevu životu i djelovanju. Razvidno je samo da je u veljači 1766. bio na fregati *San Michiel* koja se tada nalazila na Levantu, dok se u travnju 1767. godine nalazio na državnom brodu u Alžiru.⁴⁵ Osamdesetih godina 18. stoljeća spominje se kao jedan od zapovjednika postrojbi koje su osiguravale plovidbu Sredozemljem. U razdoblju od 1775. do 1791. navodi se u izvorima kao pukovnik i zapovjednik jedne regimente (*regimento Marc'Antonio Bubich*). Podatci o regimenti kojom je upravljao Marko Antun Bubić čuvaju se u mletačkom Državnom arhivu. To su u prvom redu brojni statistički podatci i popisi oltramarskih postrojbi koje su djelovale duž cijelog područja mletačkih stečevina od Jadrana do Levanta. Iz njih je razvidno da je radi očuvanja mletačkih jadranskih i sredozemnih stečevina Marko Antun sa svojom četom boravio na Krfu (svibanj 1775.), u Mlecima (rujan 1775., ožujak 1778., prosinac 1781.) te u Palmanovi (lipanj 1779.). Godine 1783. ističe se u vojnom pohodu mletačkoga admirala Ema na sjevernoafričke gusare.⁴⁶ Vjerojatno je već tada zbog bolesti izuzet od zapovijedanja nacionalnim postrojbama u Šibeniku (*forza nazionale a Sebenico*), o čemu je 1789. obavijestio generala Guerinija, kao i o tome da je prethodno tamošnjem kapetanu Giustinu Fontani poslao 90 Dalmatinaca (*90 individui Dalmati*).⁴⁷ Svoju bogatu i uspješnu vojnu karijeru nastavio je i završio u Zadru. Mletački dužd Lodovico Manin objavio je 20. kolovoza 1791. duku kojim prema odluci mletačke vlade Bubića imenuje zapovjednikom vojne posade u Zadru (*governator dell'armi della Città di Zara*).⁴⁸ Na toj je funkciji naslijedio Nikolu Medina, koji je pak vojnu karijeru nastavio kao zapovjednik posade u Kotoru. Bubićeva služba trajala je tri godine *e con la paga, che in presente gode, obblighi, e prerogative al carico spettanti*.⁴⁹ U mletačkom Državnom arhivu sačuvana je korespondencija Marka Antuna Bubića s predstavnicima mletačke državne magistrature za novačenje koja nam pruža brojne i dragocjene podatke o vojnim posadama u Zadru i Dalmaciji. Uvid u strukturu i brojčano stanje oltramarskih postrojbi daju pisma u kojima Marko Antun, kao vrhovni zapovjednik oltramarske, potvrđuje procjene o vojnim odorama oltramarske za sve činove (od odore pukovnika do odora običnih vojnika). U tim se popisima daje procjena svećanih i svakodnevnih odora te njihov detaljan opis. Navedene procjene donosio je svaki po-

⁴⁵ ASV, Inquisitori di Stato, b. 287, Carte politiche. Minute di lettere. Dalmazia. Bubich tenente generale, Zara, Sebenico, 1766–1794.

⁴⁶ Peričić, *Neki Dalmatinci*, str. 203.

⁴⁷ Storia della formazione del Reggimento reale Dalmata. Organizzazioni, amalgamazioni, movimenti e campagna e registro de Sig. decorati del Reggimento, rukopis, Znanstvena knjižnica Zadar, Ms. 15830/382, str. 55.

⁴⁸ Od početka 1792. godine izvori ga spominju kao *sargente maggiore di battaglia, governatore e comandante dell'armi* – vrhovnog zapovjednika postrojbi oltramarske i vrhovnog zapovjednika vojske u Zadru.

⁴⁹ DAZd, SGP, Angelo Diedo (1790.–1792.), sv. II, kut. 210, carta 80' (20.VIII.1791.); Angelo de Benvenuti, *Storia di Zara dal 1409 al 1797*, Milano 1944., str. 260.

jedini zapovjednik regimente, a zatim ih je potpisao Marko Antun Bubić.⁵⁰ Nadalje, iz brojnih pisama, dopisa i izvještaja koje je Marko Antun upućivao generalnom providuru Dalmacije Alviseu Marinu saznajemo vrijedne podatke o stanju vojne posade u Zadru. Bubić opisuje loše stanje vojnih posada, nedisciplinu vojnika, loše odnose između pojedinih vojnih zapovjednika, nedostatak komunikacije (... *maggior delitti, total distruzione della militar subordinazione* ...), težak status kadeta u Zadru, neuredno računovodstvo u svezi s troškovima namijenjenim vojsci.⁵¹ Isto tako ističe da će u duhu preustroja oltramarskih postrojbi započeti razne akcije kako bi, prema uputama mletačke središnjice, popravio dosadašnje nezadovoljavajuće stanje. Njegovi napori i djelovanja očito nisu urodili plodom jer se Bubić u više navrata 1794. žali na nemogućnost provedbe reformi i na svoje loše zdravstveno stanje. Iz navedenih je razloga u lipnju 1794. podnio ostavku na mjesto vrhovnog zapovjednika vojske u Zadru. Dva mjeseca kasnije (23. kolovoza 1794.) dužd Alvise Marin imenovao je Marina Dandriju novim guvernadurom Zadra, dok se u istoj ispravi Marko Antun Bubić spominje u činu *sargente generale* – činu koji je obnašao do svoje smrti.⁵² Iako već bolestan i na odlasku s funkcije zapovjednika vojnih postrojbi u Zadru, Bubić se tijekom cijele prve polovice 1794. godine učestalo dopisivao s državnim inkvizitorima izvještavajući ih o pojavi sumnjivih Francuza u Šibeniku te o njihovu kretanju i akcijama. O tome su ga obavještavali njegovi špijuni iz Šibenika, dok su ga špijuni iz Albanije obavještavali o kretanju Osmanlija, skadarskog Mahmut-paše te o incidentima prilikom zarobljavanja mletačkog broda u albanskim vodama.⁵³ U posljednjoj godini opstojanja Mletačke Republike, zajedno s nekolicinom službenika i vojnih časnika (kao npr. generalom *conteom* Antunom Stratikom), odbija prisegnuti vjernost novoj revolucionarnoj mletačkoj vladi koja je uspostavljena 1797. godine.⁵⁴ Vojnu karijeru nastavio je i nakon pada Mletačke Republike, tijekom austrijske uprave Dalmacijom, kada je imao važne ovlasti nad organizacijom vojnih postrojbi u Zadru i Šibeniku. To se u prvom redu odnosilo na pitanje discipline i usklađivanje djelovanja vojnih postrojbi koje nisu preustrojene od vremena mletačke uprave i austrijskih postrojbi *Reggimento Commando generale*.⁵⁵ Može se pretpostaviti da je već u to vrijeme imao ozbiljnih problema sa zdravljem, jer upravo radi bolesti nije bio

⁵⁰ ASV, Inquisitori sopra l' amministrazione de' pubblici ruoli, b. 7, anno 1755–1790 (Relazioni Bubič). U spisima iz siječnja, veljače i ožujka 1792. godine spominju se regimente pod zapovjedništvom pukovnika Nikole Medina, Ivana Barbarića, Petra Bellafuse i Nikole Scutarija (smještene u Zadru) te regimente Spiridona Antonija Zulattija u Obrovcu i Šimuna Mide u Splitu.

⁵¹ Pisma i izvještaji koje je Marko Antun Bubić upućivao generalnom providuru Dalmacije i državnoj magistraturi Inquisitori datirani su od rujna 1792. do kraja njegove službe 1794. godine.

⁵² DAZd, SGP, Alvise Marin (1793.–1795.), sv. II, kut. 218, carta 69.

⁵³ ASV, Inquisitori di Stato, b. 558. Riferte dei confidenti dirette per la massima parte al Segretario degli Inquisitori di Stato.

⁵⁴ Sabalich, *Sotto San Marco*, str. 21; Peričić, *Neki Dalmatinci*, str. 203.

⁵⁵ DAZd, Spisi dvorske komisije za uređenje Istre, Dalmacije i Albanije, sv. II, br. 4060; Peričić, *Neki Dalmatinci*, str. 204.

uključen u pitanja oko uređenja granice s Crnom Gorom te je za te poslove predložio svoga nećaka – soprintendanta Stjepana. Izvori ga spominju još 1800. godine u činu *sargente generale*.⁵⁶ General Marko Antun Bubić umro je u Zadru 27. srpnja 1802. te je pokopan u crkvi Gospe od Zdravlja.⁵⁷ U toj mu je crkvi pokraj glavnih ulaznih vrata nećak Stjepan dao podići nadgrobnu ploču s natpisom koja je uništena prilikom bombardiranja Zadra u Drugom svjetskom ratu.⁵⁸

Tekst s nadgrobne ploče Marka Antuna Bubića u više je navrata objavljivan,⁵⁹ a ovdje se donosi prijepis teksta te njegov prijevod:

D[eo] O[ptimo] M[aximo]
MARCO ANTONIO COMITI BUBICH
VENETARUM COPIARUM DUCI
QUEM
OB PRAESENTIAM ANIMI
FIDEM ET PRUDENTIAM
GESTA CORCYRAE PRAEFECTURA ARMORUM
SUSCEPTI PRO REPUBLICA LABORES
ITINERA ET NEGOTIA
IN EXPEDITIONIBUS AD AFROS
PRO SECURITATE NAVIGATIONIS
SINGULARI DEXTERITATE CONFECTA
CLARUM REDDIDERUNT
SUPREMI OFFICII MONUMENTUM
STEPHANUS NEPOS MOERENS
PONENDUM CURAVIT
A. M D CCC III

⁵⁶ Sabalich, *Richerche*, str. 180.

⁵⁷ Nadbiskupski arhiv u Zadru, Knjiga umrlih Župe sv. Stošije, sv. XII (1786.–1810.), str. 99.

⁵⁸ Crkva Gospe od Kaštela (prema bivšem Kaštelu), poznatija pod imenom Gospa od Zdravlja, sagrađena je u srednjem vijeku (rotunda), a 1703. godine proširena je pravokutnim dijelom. Zvonik je podignut 1705. godine. Uz crkvu je do Drugog svjetskog rata bio samostan kapucina (utemeljen 1737. godine). U crkvi je pokopan zadarski nadbiskup Vicko Zmajević, za čijeg je djelovanja crkva obdarena oltarima posvećenima sv. Franji Asiškom i sv. Filipu Neriju. Usporedi: Carlo Federico Bianchi, *Zara cristiana*, sv. 1, Zara 1877., str. 372-378; Petar Kaer, *Il Santuario della Madonna del Castello in Zara*, Split 1904.; Sabalich, *Guida archeologica*, str. 83-84; Carlo Cecchelli, *Zara (Catalogo delle cose d'arte e di antichità d'Italia)*, Roma 1932., str. 159; Raukar – Petricioli – Švelec – Peričić, *Zadar pod mletačkom upravom*, str. 139, 156, 548.

⁵⁹ *Le iscrizioni di Zara*, Znanstvena knjižnica Zadar, Ms 28280/788, str. 93; Cupilli, *Informazione*, str. 79; Sabalich, *Guida archeologica*, str. 84; Bianchi, *Zara cristiana*, sv. 1, str. 377; Peričić, *Neki Dalmatinci*, 204.

(Bogu najboljem najvećem.
Marku Antunu conte Bubiću
vođi mletačkih postrojbi,
kojeg su,
zbog prisutnosti duha, vjernosti i razboritosti,
vršenje službe vojnog zapovjednika na Krfu
napori poduzeti za Republiku,
putovanja i poslovi,
u ekspedicijama k Afrikancima
za sigurnost plovidbe
izuzetnom vještinom izvršeni,
učinili slavnim
ovaj spomenik vrhunske službe
tugujući se nećak Stjepan
pobrinuo postaviti
godine 1803.).⁶⁰

Oporuka i kodicil Marka Antuna Bubića – raščlamba spisa

Oporučni spisi (oporuka i kodicil) generala Marka Antuna Bubića završni su dokumenti koji se razmatraju u ovom radu. Pohranjeni su u Državnom arhivu u Zadru, u sklopu fonda Spisi zadarskih bilježnika.⁶¹

Oporuka, datirana 21. srpnjem 1802., "vojnički" je sažeta i jezgrovita te sadrži najosnovnije podatke o generalovoj imovini i nasljednicima te o nekim pojedinstima koje se odnose na njegov ukop. U uvodnom dijelu toga spisa, nakon tipizirane bilježnikove napomene da je oporučitelj "bolestan tijelom, ali zdrav duhom" te također uobičajenog zagovora milosti Svevišnjega, Blažene Djevice Marije i svetaca-zaštitnika, Bubić imenuje izvršitelje svoje posljednje volje (*commissarii*). To su ugledni zadarski građanin i tvorničar glasovitog maraskina Francesco Drioli,⁶² dok-

⁶⁰ Tekst prevela Maja Matasović, kojoj ovom prilikom zahvaljujemo.

⁶¹ DAZd, Spisi zadarskih bilježnika, bilježnik Domenico Castelli, 1777.–1812., b 37, filza IV, br. 140.

⁶² Francesco Drioli (1738.–1808.) utemeljitelj je suvremene industrijske proizvodnje likera od maraske. U Zadar dolazi iz Izole 1759. godine i ubrzo započinje s modernom proizvodnjom likera te tehnologijom i vrsnoćom proizvoda uskoro nadmašuje druge dalmatinske proizvođače. Već u njegovo doba zadarski liker, kao najvažniji dalmatinski proizvodni "brend", prelazi granice mletačke države i postaje omiljeno piće diljem europskih kavana i vladarskih dvorova. Usporedi: Antonio Teja, *Nel bicentenario della nascita di Francesco Drioli, fondatore dell'industria del maraschino di Zara*, Genova 1938.; Marijan Maroja, Sumarni inventar fonda tvornice maraskina "Francesco Drioli" Zadar 1768.–1944., *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*, sv. 38, Zadar 1996., str. 157-159; *La fabbrica di maraschino Francesco Drioli di Zara (1759–1943), inventario dell'archivio di Giorgetta Bonfiglio-Dosio*; introduzione di G. Bonfiglio-Dosio, Francesca (Didi) Salghetti-Drioli, Rita Tolomeo, *Fonti e strumenti per la storia d'impresa nel Veneto*, sv. 1, Vicenza 1996.; *Franjo Salghetti-Drioli* (ur. Antun Travirka), Zadar – Zagreb 2003.

tor prava kotorskoga podrijetla Tripun Paskvali⁶³ i pukovnik (*colonnello*) Giovanni Paravia.⁶⁴

Slijedi redovit bilježnikov upit, zabilježen u svim onodobnim oporukama, a koji se odnosi na darivanje zadarskih nabožnih ustanova (*luochi pii di questa Città*) i prinos za oslobađanje kršćanskih zatočenika (*riscato de poveri schiavi*).⁶⁵ General Bubić, osoba iznimna ugleda i velikih imovnih mogućnosti, na taj je upit pozitivno odgovorio (u brojnim oporukama česti su primjeri da osobe solidnih mogućnosti izbjegavaju tu vrstu legata namijenjenih u karitativne svrhe) te svakome nabožnom mjestu podario po dvadeset fiorina. U sljedećem navodu oporučitelj određuje mjesto svojega posljednjeg počivališta. Riječ je o spomenutoj zadarskoj crkvi Gospe od Zdravlja, pri čemu izričito određuje da se ondje podigne nadgrobna ploča na kojoj će biti uklesan natpis koji će isticati sve njegove zasluge *al servizio fedele* za Mletačku Republiku.

Marko Antun Bubić bio je tijekom svojega života intenzivno povezan i s najbližim članovima svoje obitelji, s mletačkim časnicima raznorodnog zavičajnog podrijetla te sa žiteljima Boke kotorske, mahom odvjetcima uglednih tamošnjih obitelji. Nekih od njih prisjeća se u sklopu svojih oporučnih navoda. Tako primjerice bilježi potpukovnika Milanovića (nepoznata imena) iz inženjerijske postrojbe (*d'ingeneri*) i određuje da se potonjem podmiri dug u iznosu od osamdeset cekina. Nadalje, bilježi spor između Antonija Perettija i Petra Bane iz Perasta. U spor su bili uključeni, kako se čini, i Peraštanin Deodat Balović te sam oporučitelj, ali nam nisu razvidne motivacija spora niti uloga svih navedenih aktera. Bubićeve veze s obitelji Balović potvrđuje i oporučni legat kojime *Casa Balovich* nasljeđuje dvije generalove sablje (*spada*), nekoć vlasništvo njegova oca i strica. Zanimljiv je i način spominjanja suprugâ Bubićevih sudrugova po oružju. Tako "potpukovnicu" (*Tenente Colonnella*) Petronilu Leoni, čijega supruga ne znamo po imenu (jer je to generalu i njegovim najbližima bilo dobro poznato),⁶⁶ ostavlja neka odijela (*abiti*) koja već ima u svojem posjedu.

⁶³ Doktor prava Tripun Paskvali sin je kotorskog plemića Nikole Paskvalija (Paskvali Pima), koji je najveći dio svoje karijere (također doktor prava) proveo u Zadru kao fiskalni advokat za Dalmaciju. Obitelj je bila izuzetno ugledna i prisutna u brojnim društvenim i kulturnim sastavnicama onodobnog života u Zadru, Dalmaciji i Boki. Usporedi oporuku Nikole Paskvalija Pime (DAZd, Cancellaria dei conti veneti, Testamenti, sv. 5, br. 372, 2.II.1772.).

⁶⁴ Giovanni Paravia, zapovjednik postrojbe oltramarina, otac je Piera Alessandra Paravie (1797.–1857.), pisca, jezikoslovca, dugogodišnjeg profesora na Sveučilištu u Torinu te osnivača (donacijom od više od 10000 primjeraka) zadarske javne knjižnice koja je u njegovu čast bila nazvana *Biblioteca Comunale Paravia* (danas: Znanstvena knjižnica). Giovanni Paravia spominje se u popisu mletačkih časnika koji 1797. godine nisu željeli prihvatiti novouspostavljenu vlast u Mlecima (Sabalich, *Sotto San Marco*, Zara 1901., str. 21).

⁶⁵ Riječ je o darovnicama za oltar Presvetog Sakramenta (*Altare del Santissimo Sacramento del Domo di Zara*), za uređenje crkve sv. Šimuna (*fabricha Glorioso Corpo di San Simeone*), za lazaret kužnih bolesnika (*Lazzaretto delli pestiferi*) i za zadarsku javnu zalagaonicu (*Monte di Pietà*). Darivanje spomenutih ustanova uobičajeno je u oporukama zadarskih građana u ranom novom vijeku.

⁶⁶ Možda je riječ o potpukovniku Stjepanu Leoniju, zabilježenom u popisu mletačkih časnika koji su 1797. godine odbili priznati novu mletačku vladu (Sabalich, *Sotto San Marco*, str. 22).

Nešto su detaljnije odredbe koje se odnose na razdiobu pojedinih skupina Bubićeve pokretne imovine. Tako izrijekom određuje da se sva njegova srebrnina (*suoi argenti*) proda, ali da se prethodno izuzmu neki predmeti koji su dio obiteljskog nasljedstva (razno srebrno posuđe) te predaju njegovu nećaku i jednom od glavnih nasljednika – pukovniku Stjepanu Bubiću (*colonnello del Contado dei Comuni di Budua*). Stjepanu pripadaju i drugi pokretni predmeti iz kuće (*tutti i mobili di casa*), a nasljeđuje i dio generalove vojničke odjeće (*squadron alla prussiana*) i oružja (*carubina, trobmon, pistole, patrone*). Posebno pritom izdvaja patrone optočene zlatom, dar tuniskog bega prigodom sklapanja mletačko-tuniskog sporazuma čijem je uspješnom okončanju pridonio i sam Bubić.

Spominjanje drugih članova obitelji rijetko je. Nećakinji Franji (*Francesca*) ostavlja – kao miraz za njezinu udaju – velik iznos od 300 cekina koji će se steći prodajom Bubićevih pokretnina te naplatom dugova njegovih dužnika. Uz Stjepana, zabilježen je i drugi generalov nećak. To je Stjepanov brat Dominik (potpukovnik) koji – iako ne u istom opsegu kao i Stjepan – nasljeđuje dio oporučiteljeve odjeće i oružja. U završnom dijelu oporuke imenuju se glavni nasljednici kojima pripada sva legata neraspodijeljena imovina – generalovi nećaci Dominik i Stjepan Bubić.

Na kraju spisa navedeno je kako je oporuka sastavljena u Bubićevoj kući u Zadru (nije navedeno u kojoj je gradskoj četvrti smještena). Kao svjedoci prisutni prilikom njezina sastavljanja zabilježeni su mletački časnici – nadnarednik (*sargente maggior*)⁶⁷ Pietro Costachi⁶⁸ i potpukovnik (*tenente colonnello*) Giovanni Battista Contuci.⁶⁹

Samo tri dana nakon sastavljanja oporuke, dana 24. srpnja 1802., napisan je i njezin dodatak (kodicil), također u prisutnosti mletačkih časnika Costachija i Contucija.

U tome spisu, samo nekoliko dana prije smrti, general Bubić izriče nekoliko dodatnih legata u odnosu na prethodni oporučni dokument. Najprije određuje da se prodaju dva njegova zlatna sata (od kojih je jedan sa zlatnim lancem) i skupocjeni prsten (*anello di brillanti*) vrijedan 130 cekina te da se novac pridoda ukupnom iznosu stečenom prodajom pokretnina i naplatom dugova.

Nedovoljno je jasna odredba koja se odnosi na prihode kapele (*rendite della cappellania*) koju su vjerojatno ustanovili članovi obitelji Bubić (vjerojatno u Budvi ili u Mainama). General svojim nasljednicima određuje da nadgledaju jesu li novčani fond i prihodi kapele dovoljni za služenje *una messa quotidiana* te – ako nisu – da u

⁶⁷ Čin nadnarednika nije u 18. stoljeću dočasnički čin, kako bi to govorio taj naziv. Čin *sargente maggiore* odgovarao bi (u većoj mjeri) činu današnjeg bojnika. Riječ je o časniku koji se može smatrati jednim od najbližih pukovnika, koji je među ostalim dužnostima imao i vojno-redarstvene ovlasti, a zapovijedao je i jednom od četa u pukovniji.

⁶⁸ Pietro Costachi zapovijedao je postrojbom oltramarina. Zabilježen je i u popisu časnika koji 1797. godine nisu bili spremni prihvatiti novu mletačku vlast (Sabalich, *Sotto San Marco*, str. 21).

⁶⁹ Kao i Pietro Costachi, i potpukovnik Giovanni Battista Contuci (*Contuzzi*), bilježi se u prethodno spomenutom popisu iz 1797. godine. Usporedi: Sabalich, *Sotto San Marco*, str. 24.

svezi s time postupe tako da liturgijska služba bude redovito obavljena. U svezi sa služenjem misa iskazuje želju da se na njegovu godišnjicu služi jedna misa u crkvi u kojoj će biti sahranjen, a misu će služiti redovnici zadarskog samostana sv. Frane. Napominje, nadalje, da se u njegovu vlasništvu nalazi relikvija sv. Križa te je dariva obitelji kako bi "za vječnost" bila sačuvana i korištena za službu Božju u obiteljskoj kapeli.

U kodicilu je sadržano i više legata upućenih Bubićevim bliskim prijateljima i članovima obitelji. Već spomenutoj "potpukovnici" Petronili Leoni daruje šest novih rupčića (*facioleti nuovi*) i 12 cekina, a sve to za *gratitudine per le attenzioni a lui usate*. Iz kodicila doznajemo i da je Marko Antun Bubić imao sestru po imenu Anđelika (*Angelica*). Udana je u uglednu perašku pomorsku obitelj Bronza, a iz navoda kojime se oslovljava kao *brigadiera* razvidno je da joj je suprug bio visoki mletački časnik. Njoj se, bez nekih posebnih dodatnih objašnjenja, dariva sto fiorina. U kodicilu se, nadalje, ponovno bilježi Bubićev nećak Stjepan te mu se daruje jedan dragulj (*corniola*).

Iako je već u oporuci izrijekom naglasio potrebu naplate svih dugova, Bubić jedan od njih oprašta. Riječ je o Katarini, supruzi Girolama Albertija, kojoj oprašta dug u iznosu od 570 lira za šećer nabavljen u Mlecima.

Kodicilom se darivaju i izvršitelji generalove oporuke. Francescu Drioliju ostavlja 12 rupčića, a Tripunu Paskvaliju i pukovniku Giovanniju Paraviji dariva po jedno svoje odijelo. Prisjeća se i svoje posluge (ne navodi im imena, već ih označava samo kao *uomo, e donna*) te im – uz njihovu plaću koja im redovito pripada – ostavlja po pet cekina.

Na kraju kodicila još jednom naglašava kako izvršitelji oporuke svakako moraju ishoditi od njegovih dužnika sve iznose koji mu pripadaju te im naposljetku preporučuje *la più scrupulosa esecuzione delle sue testamentarie, e codicilarie disposizioni*.

Kodicilom od 24. srpnja 1802. nisu završeni svi iskazi posljednje volje Marka Antuna Bubića. Dan poslije u vlastitoj je kući osobno napisao još nekoliko dodatnih odredbi koje je povjerio svom ispovjedniku Antunu Ercegoviću te ih je on uručio izvršiteljima oporuke. Tekst tih odredbi izrazito je sažet, sadrži samo najosnovnije podatke (bez ikakvih dodatnih formula), a rukopis je praktično nečitljiv (odredbe su nam razvidne na osnovi prijepisa koji je načinio bilježnik) i odaje teško zdravstveno stanje oporučitelja samo dva dana prije njegove smrti.

Napominjući kako više nije siguran je li prijatelju, poručniku Luigiju Rinaldiju iz Verone,⁷⁰ ostavio (u prethodnim oporučnim spisima) nešto svoje imovine, Bubić ovom prigodom talijanskom časniku dariva jedan šešir (*capello*) i dva para svilenih čarapa (*calze di setta*). Svjedocima oporuke i kodicila, kapetanu Pietru Costaciju ostavlja jedan par svilenih čarapa i jedan par čizama, dočim potpukovniku Contu-

⁷⁰ Luigi Rinaldi zabilježen je u spomenutom popisu iz 1797. godine. Usporedi: Sabalich, *Sotto San Marco*, str. 24.

ciju dariva dva para čarapa i jedan par čizama. Poručnik Pietro Locatelli⁷¹ dobit će drugi Bubićev šešir, a nećak Dominik *il terzo capello*. Naposljetku, Francesco Drioli, oporučitelj *buon amico*, obdaren je jednom kutijom koja sadrži *vetro cristallo a fiori*.

Bubićeve vlastoručno pisane završne odredbe bilježniku predali su – istoga dana kada je oporuka otvorena (27. srpanj 1802.) – izvršitelji njegove posljednje volje (Tripun Paskvali, pukovnik Giovanni Paravia, Francesco Drioli). Isti su, naravno, prisustvovali i otvaranju oporučnog spisa i kodicila. Čin službenog otvaranja oporuke zbio se, kako je navedeno, 27. srpnja 1802. – istoga dana kada je nastupila smrt Marka Antuna Bubića (*stante la morte in quest'oggi seguita*). Kao svjedoci tome su činu nazočili potpukovnik Andrija Vukašinić⁷² i poručnik Luigi Rinaldi te zadarski plemić i sudac-egzaminator Ivan Antun Fanfogna.⁷³ Tim navodom ujedno i završavaju oporučni spisi generala Bubića.

Zaključak

Cilj ovoga rada bio je prikazati život i djelovanje Budvanina i visokog mletačkog časnika Marka Antuna Bubića (1735.–1802.). Uvidom u raznovrsno arhivsko gradivo u radu se prati Bubićeva vojna karijera od vojnog zapovjednika nad postrojbama u Africi i na Krfu preko neobične epizode sa Samozvancem Šćepanom Malim u rodnoj Budvi do vrhunca karijere – postizanja čina generala – jednog od najviših činova u mletačkoj vojsci. Završni redci rada posvećeni su Bubićevu djelovanju u Zadru, gdje je umro i bio pokopan. Uz prikaz vojne karijere Marka Antuna Bubića, cilj rada bio je pokušati rasvijetliti i poneke društvene segmente života u Zadru u drugoj polovici 18. stoljeća. U tome nam je uvelike pomogao Bubićev oporučni zapis iz kojega se mogu iščitati društveni, poslovni i privatni kontakti i veze koje je general Bubić tijekom života ostvarivao, poglavito s osobama iz svojeg zavičaja. Stoga je ovaj rad svojevrsni prinos proučavanju vojne i društvene prošlosti Zadra, Dalmacije, ali i šireg područja istočnoga Jadrana u drugoj polovici 18. stoljeća.

⁷¹ Pietro Locatelli također je, u istome činu, zabilježen u popisu iz 1797. godine. Usporedi: Sabalich, *Sotto San Marco*, str. 23.

⁷² Crnogorac Andrija Vukašinić spominje se u Zadru od sedamdesetih godina 18. stoljeća. Godine 1776. jedan je od svjedoka (zabilježen u činu zastavnika) prilikom sastavljanja oporuke kapetana Jove Bogetića iz Grblja (DAZd, Spisi zadarskih bilježnika, Giovanni Grisogono de Franceschi: 1768.–1824., b. XXIV, br. 63, 25.IV.1776.). Nećak je istaknutog mletačkog časnika crnogorskog podrijetla – Rade Maine (Krapovića), generala i zapovjednika obrane Zadra (imenovan 1779. godine). Usporedi: Čoralić – Katušić, Rade Maina – mletački general u Zadru.

⁷³ Ivan Antun Fanfogna, sin Josipa, zadarski plemić, učitelj prava, sudac i državni pravnik. Usporedi: *Hrvatski biografski leksikon*, sv. 4, Zagreb 1998., str. 131 (tekst: Serdo Dokoza Nikpalj).

PRILOG 1: *Prijepis (djelomičan) oporuke i kodicila generala Marka Antuna Bubića* (Državni arhiv u Zadru, Spisi zadarskih bilježnika: Domenico Castelli, 1777.–1812., b. 37, filza IV, br. 140, 21. i 24.VII.1802.).

Oporuka (21.VII.1802.)

Nel nome di Cristo Amen. L'anno della Sua Santissima Natiuità 1802, indizione quinta, giorno di mercoedì, 21 del mese di Luglio. Alla presenza del Nobil Huomo Zaratino Signor Conte Dottor Giovanni Antonio Fanfogna onorando Giudice Essaminador, di me Nodaro e testimonii infrascritti.

Personalmente costituito Sua Eccellenza Generale di Battaglia Marc' Antonio Bublich da Budua comorante in questa Città, quale trovandosi giacente in letto, perchè aggravato da male, sano però di mente, sensi, intelletto, e loquella, e volendo disporre delle cose sue perciò con il presente nuncupativo testamento che si dice sine scriptis, ha ordinato quanto segue.

Prima di tutto racomanda l'anima sua a Iddio Signor, alla Beata Vergine, ed ai Santi suoi protetori, perchè al caso della sua morte sia fatta degna dell'eterna gloria del Paradiso.

In Commissarii, et essecutori del presente testamento ed ultima sua volontà ha destinato il Nobil Signor Dottor Triffon Pasquali, il Signor Colonnello Giovanni Paravia, ed il Signor Francesco Drioli, ai quali nell'esercizio del loro carico impartisce ogni facoltà.

Ai luochi pii di questa Città, al riscato de poveri schiavi, ed alla Casa della Pietà da me Nodaro aricordati ... disse di lasciare a cadauno di essi per una volta tanto fiorini uinti per cadauno.

Il suo corpo reso cadavere ordina, che sia posto in una cassa, ande di ferro, se posse necessario in forma di deposito nella mezarìa della Chiesa della Beata Vergine del Castello, perchè quindi li di lui Commissarii faciano un deposito di marmo per riponer permanente il suo cadavere con quell'iscrizioni, che vederanno adotate al servizio fedele, che ha prestato sotto la Repubblica Veneta, di cui vivono tanti testimonii.

Ordina, che dalla sua facoltà sia pagato il debito di zechini ottanta verso il Signor Tenente Colonnello Milanovich d'Ingeneri.

Ordina ai di lui Commissarii, che sia proseguita la causa pendente in Venezia diretta dal Signor Antonio Peretti interveniente contro il Signor Pietro Bane da Perasto per pieggiaria offerta al suo cognato Signor Diodato Ballovich, onde poter li suoi Commissarii aver fondo di supplir alle sue ordinazioni.

Ordina ai predetti Commissarii, che li suoi argenti esistenti nella sua cassetta registrati nel suo tacuino, dalli quali vi manca il possador del peso di quattordeci onze, e trepeie di calamajo, siano venduti, detrate due buste di posade, due saliere, un trinzante piccolo da tavola, due sottocoppe del peso di 30 onze l'una, ed una gvan-

tiera di onze 34, che passerano da primogenito in primogenito della sua famiglia cominciando dall'erede che sarà pur istituire delli sopra nominati argenti, cioè dal Signor Steffano Bubich suo nipote Colonnello del Contado dei Comuni di Budua sottoscritto fideicomisso.

Lascia a titolo di legato alla Signora Francesca Bubich sua nipote al tempo del suo matrimonio zechini trecento per una volta tanto estratti parte dagl'argenti che saranno venduti, e parte da crediti, che saranno riscossi, e se quelli non bastassero, sarà cura de suoi fratelli di formare l'assegnamento medesimo.

Tutti i mobili di casa, che esistono presso esso testatore e descritti nel sudetto taquino, ordina, che passino a beneficio del sudetto Signor Steffano Bubich suo nipote, perchè conservi i mobili stessi con scrupolosa attenzione ad uso anche, e comodo della famiglia.

Tutta la biancheria di tavola, linzioli, ed intimelli ordina, che dai suoi Commissarii sia venduta per far del soldo quelle disposizioni che occorrono egualmente ordina, che tutti li suoi abiti riposti in un gran baul e descritti in una nota da esso testatore firmata siano venduti, ed unito il soldo al resto della massa, così pure venduti gl'abiti che si trovano nel como d'estate saranno pur venduti tutti li pelizi, e rispetto agl'altri abiti, che tiene in consegna la Signora Tenente Colonnella Petronilla Leoni per conto del sudetto Signor Steffano Bubich, questi passino a disposizione del Signor Steffano nipote predetto avendo cura maggior della sua robba di quella, che ha palesato in passato.

Lascia al sudetto Signor Steffano Bubich il suo squadron alla prussiana a titolo di legato assieme col suo pendon, e graffa d'oro.

Ordina, che la spada nobile dipinta, ricca, che era del Colonnello zio di esso testatore, e l'altra, che era del deffonto suo genitore, passino in Casa Balovich con le due candindie di prezzo, e belezza singolare, perchè siano conservate e disposte come troverano scritto.

Gl'effetti, e vestiti, che si trovano nei due cassoncini siano divisi tra il Signor Colonnello Steffano Bubich, ed il Signor Tenente Domenico suo fratello, al qual Signor Tenente lascia la sua carubina con sua bajoneta, era del deffonto suo zio, come pure il trombon scarezo.

Lascia pure al Signor Colonnello Steffano la cherubina, che si trova nella cassetta con un pajo di pistole bresciane del cesto di ducati cento, perchè da lui siano conservati quanto fosse in esistenza la stessa vita di esso testatore, come pure la patrone con ricamo d'oro donatogli dal Bei di Tunisi in agradimento della pace conclusa tra esso, e la Repubblica Veneta.

Lascia pure al detto Signor Colonnello Steffano il suo tabaro blù d'inverno, ed al Signor Tenente Domenico il tabaro di scarlato.

Ordina, che la biancharia di camise sia venduta da suoi Commissarii, ed uniti li soldi alla massa, detrate sei sotto camise, e sei camise fine per cadauno de suoi nipoti sudetti.

Nel resto di tutti li suoi beni stabili, mobili, non disposti, azioni, e raggioni, che gli spetano e spetar gli potessero per qualunque suo titolo, e raggione, ha instituito suoi vniversali eredi sempre con le condizioni del padre di esso testatore e sotto perpetuo fideicomisso rispetto ai beni stabili, li predetti Signori Colonnello Steffano e Tenente Domenico Bubich suoi nipoti.

E questo disse, e vuole, che sia il suo testamento, e ultima volontà, che come tale dovrà valere, e se come tale non valesse, vaglia come codicillo, donazione causa mortis, ed ogn'altra disposizione, che meglio valer potesse, non ostante, che vi fosse pretermesso qualche punto di raggione o solenità etc.

Fatto in Zara in casa di esso testatore. Presenti il Signor Sargente maggior Pietro Costachi, ed il Signor Tenente Colonnello Giovanni Battista Contuci testimonii noti, chiamati, e pregati.

Eto io Domenico Castelli Nodaro publico e giurato di Zara ho scritto il presente testamento cosi ordinatomi da esso testatore a cui letto lo confermo in ogni sua parte, aggiungendo, che tutti i libri, e carte del suo servizio, e della sua famiglia possino in mano de suiu eredi, perchè siano conservati. Ordina in altro, che i di lui funerali non siano accompagnati da alcuna pompa militar, ma i di lui Commissarii li faranno con quella decente, che parerà ai medessimi più conveniente.

Adi 27 Luglio 1802 Zara

Stante la morte in quest'oggi seguita di sua Eccellenza Sargente General Marc'Antonio Bubich fù aperto a richiesta delli Nobili Signori Dottor Triffon Pasquali, Colonnello Giovanni Paravia, e Signor Francesco Drioli Commissarii testamentarii il sopradetto testamento dal Nobil Signor Dottor Conte Giovanni Antonio Fanfogna onorando giudice esaminador intervenuto alla facitura previa la ricognizione del carattere di sua iscrizione, e del suo sigillo nella casa del decesso testatore, presenti li Signori Tenente Colonnello Andrea Vucassinovich de Dalmati, e Tenente Luiggi Rinaldi d'Italiani testimonii noti, chiamati, e pregati.

Et io Domenico Castelli Nodaro publico e giurato di Zara ho publicato alla presenza come sopra il sudetto testamento in forma etc.

Na poleđini: Io Giovanni Antonio Fanfogna Giudice Essaminador interueni alla facitura al presente testamento l'inscrissi et il sigilai con il solito mio sigilo.

Testamento di Sua Eccellenza Sargente General Marc'Antonio Bubich scritto da me Domenico Castelli Nodaro li 21 Luglio 1802

Kodicil (24.VII.1802.)

Nel nome di Cristo Amen. L'anno della Sua Santissima Natiuità 1802, indizione quinta, giorno di sabbato, 24 del mese di Luglio. Alla presenza del Nobil Uomo Zaratino Signor Dottor Conte Giovanni Antonio Fanfogna onorando Giudice Essaminador, di me Nodaro e testimonii infrascritti.

Personalmente costituito Sua Eccellenza Sargente General Marc' Antonio Bubich da Budua ... quale trovandosi giacente in letto, perchè aggravato da male, sano però di mente, sensi, intelletto, e loquella, e volendo aggiungere al suo testamento alcune cose però con il presente codicillo ha ordinato quanto segue.

Ordina, che i due suoi orologi d'oro, uno de quali con catena d'oro, siano venduti, ed il ritratto unito alle masse di sua facoltà come nel suo testamento così pure ha ordinato, che il suo anello di brillanti del conti di zechini cento e trenta sia venduto, e unito alle masse sudetta.

A titolo di legato lascia al Signor Colonnello Steffano Bubich suo nipote la sua corniola.

Incarica li suoi eredi di prender in acurato esame le rendite della capellania istituita dai suoi autori, se il fondo di questa sia sufficiente per la celebrazione di una messa quotidiana, e quellor (!) questo non fosse sufficiente, resterà a passo de suoi eredi di verificare con quello di sua facoltà la sudetta quotidiana celebrazione.

Lascia a titolo di legato alla Signora Tenente Colonnella Petronilla Leoni sei facioleti nuovi senza d'albero, e li zechini dodici dati alla medesima a titolo d'imprestarna, onde purquele (?) un riscontro di gratitudine per le attenzioni a lui usate.

Iure legati lascia alla Signora Catarina moglie di Domino Girolamo Alberti il credito di lire cinquecento settanta moneta veneziana per tanto zucaro supplito per di lei conto in Venezia, ed il soldo somministrato in bona al di lei marito, come dal conto, che si troverà nelle sue carte, e delle affitenze prestatagli da essi giugali.

Alli di lui servi, cioè uomo, e donna, che s'attrovano al di lui servizio attualmente lascia a cadauno di essi oltre il loro salario zechini cinque da lire 48 l'uno per una volta tanto a titolo di legato.

Ordina, che siano dati al Signor Francesco Drioli a titolo di legato dodici fazoleti di scorza d'albero.

Ordina, che nel giorno del suo anniversario sia cantata annualmente una messa solenne per l'inportar di lire vintiquattro ... a suffragio dell'anima di esso testatore e queste da Reverendi Padri di San Francesco nella chiesa dove sarà sepolto il suo cadavere calcolate lire cinque per cadauna.

Lascia iure legati alla Signora Brigadiera Angelica Bronza sua sorella fiorini cento per una volta tanto.

Lascia a titolo di legato al Nobil Signor Dottor Triffon Pasquali, e Colonnello Giovanni Paravia un abito di seta dell'inportar di zechini dodici per cadauno.

Lascia alla di lui famiglia la reliquia di Santa Croce in busta, perchè sia conservata nella famiglia medesima e fatte fare le solite divozioni nella capella di casa.

Ordina alli suoi Commissarii che siano scossi tutti li di lui crediti, e pagati tutti li debiti che potesse avere alla sperimentata amicicia, e delicateza dei quei Commissarii racomanda la più scrupulosa esecuzione delle sue testamentarie, e codicilarie disposizioni.

E questo disse, e vuole, che sia il suo codicillo, che dovrà riportare in ogni sua parte la sua esecuzione non ostante, che vi fosse pretermesso qualche punto di ragione o solenità etc.

Fatto in Zara in casa di esso testatore. Presenti li Signori Tenente Colonnello Giovanni Battista Contuci, e Sargente maggior Pietro Costachi, testimonii noti, chiamati, e pregati.

Eto io Domenico Castelli Nodaro publico e giurato di Zara ho scritto il presente codicillo così ordinatomi da esso testatore a cui letto lo confermo in ogni sua parte.

Adi 27 Luglio 1802 Zara

Stante la morte in quest'oggi seguita di sua Eccellenza Sargente General Marc' Antonio Bubich fù aperto a richiesta delli Nobili Signori Dottor Triffon Pasquali, Colonnello Giovanni Paravia, e Signor Francesco Drioli Commissarii testamentarii il sopradetto codicillo dal Nobil Signor Dottor Conte Giovanni Antonio Fanfogna onorando Giudice Essaminador intervenuto alla facitura previa la ricognizione del carattere di sua iscrizione, e del suo sigillo nella casa del decesso testatore presenti li Signori Tenente Colonnello Andrea Vucasinovich de Dalmati, e Tenente Luigi Rinaldi d'Italiani testimonii noti, chiamati, e pregati.

Et io Domenico Castelli Nodaro publico e giurato di Zara ho pubblicato alla presenza come sopra il sudetto testamento in forma etc.

Addi 27 Luglio 1802, indizione quinta Zara

Li Nobil Signori Dottor Triffon Pasquali, Colonnello Giovanni Paravia, e Signor Francesco Drioli Commissarii testamentari di Sua Eccellenza Sargente General Marc' Antonio Bubich ... presentarono nelle mani di me Domenico Castelli Nodaro il sopra nunciato foglio scritto, e sotto scritto di pugno, e carattere di Sua Eccellenza ricevuto tale foglio sigillato dal Reverendo Curato Don Antonio Ercegovich in attualità delle di lui malattia con corrispondere al caso di lui morte di consegnarlo ad essi Signori Commissarii, come fù fatto al momento dell'apertura del testamento, avendo li stessi Commissarii dopo aperto il foglio stesso instato che abbia per esso foglio ad essere conservato fra gli atti, et ita etc.

Presenti li Signori Colonnello Andrea Vucasinovich de Dalmati, e Tenente Luigi Rinaldi d'Italiani testimonii.

Addi 25 Luglio 1802 Zara

a casa propria

Aggiungo se avanti non avessi disposto a favore con questo legato all'amico mio Tenente Rinaldi da Verona, li sia dato il mio capello, con faccia di seta, ed in apresto due para calze di seta nuove mischie per una volta tanto.

Al Signor Capitano Pietro Costachi un pajo di calze di seta bianche, ed un pajo di stivaletti per mia memoria.

Al Tenente Colonnello Contuci un pajo stivalli di pelle, e due para calze inglesi rigate.

Al Tenente Pietro Locatelli il mio capello di parata.

Al mio nipote Tenente Domenico il terzo capello.

Al Signor Francesco Drioli mio buon amico la scatola composta col vetro cristalo a fiori e per memoria.

Marcantonio Bubich Sargente General affermo etc.

Al di fuori:

Alli Signori Procuratori del Generale Bubich

Consegnata la predetta in proprie mani.

Na poleđini: Io Giovanni Antonio Fanfogna Giudice Essaminador interueni alla facitura al presente codicillo l'inscrissi et il sigilai con il solito mio sigilo.

Codicillo di Sua Eccellenza Sargente General Marc' Antonio Bubich scritto da me Domenico Castelli Nodaro li 24 Luglio 1802

PRILOG 2:

I. Popis vojnika iz čete kojom je zapovijedao Marko Antun Bubić, a nalazila se u sklopu njegove regimente (Archivio di Stato di Venezia, Inquisitori sopra l'amministrazione de' pubblici ruoli, b. 500; Oltramaroni: Ruoli delle compagnie. Reggimento Bubich Marc' Antonio, anno 1775–1778)⁷⁴

a) popis čete pukovnika (*colonnello*) Marka Antuna Bubića od 2. svibnja 1775. godine, stacionirane na Krfu:⁷⁵

Colonnello Marko Antun Bubić

Capitan Tenente Bernardo Leoni

Alfier Nikola Visinoni

Cadetto Stjepan Leoni

Cadetto Ivan Krstitelj Rugierović

Sargente Ive Milovac – Ivan – Silba

Caporal Mate Grisinović – Bartul – Istra

Caporal Mate Manzinović – Mate – Istra

Caporal Ivan Misan – Šime – Poreč

Piffaro Dimitri Carabadan – Cristo – Moreja

Tamburo Juraj Grbavac⁷⁶ – Mate – Istra

Tamburo Antun Grbavac – Mate – Istra

Soldati:

Jakov Parentić – Ivan – Istra

Jakov Smonić – Antun – Zadar

Jure Babić – Luka – Senj

Ivan Grbavac – Mate – Istra

Josip Widmar – Luka – Kopar

Šime Ortolan – Toma – Albanese

Luka Đokić (*Giochich*) – Todor – Popovići

⁷⁴ Popisi časnika i vojnika u svim postrojbama oltramarina, te tako i u primjeru četa kojima je zapovijedao pukovnik Bubić, pisani su jednoobrazno. Najprije se bilježi zapovjednik čete, zatim ostali časnici te potom obični vojnici. Uz njihova imena i prezimena navodi se i ime oca (neredovito kada je riječ o časnicima) te njihovo zavičajno podrijetlo. Ovdje njihova imena navodimo (najčešće) u hrvatskoj inačici, a posebno je vrijedno naglasiti da su i u mletačkoj varijanti najčešće napisana u hrvatskom, a ne u venetiziranom obliku, kako je to bivalo prošlih stoljeća (npr. Ivan umjesto Zuanne, Jure umjesto Zorzi, Mate umjesto Matteo i dr.).

⁷⁵ Uz četvu Marka Antuna Bubića, regimentu su od 1775. do 1778. činile i čete kojima su zapovijedali: *tenente colonnello* Spiro Antonio Zulatti, *sargente maggiore* Sava Đikanović (*Gicanovich*), kapetan Antun Bečić, kapetan Marko Marković, *tenente colonnello* Andrija Medin, kapetan Petar Živković, kapetan Antun Alberti i *sargente maggiore* Petar Bronza.

⁷⁶ Juraj Grbavac, star 14 godina, primljen je 28.I.1781. u vojnu bolnicu San Biagio u Mlecima. Archivio di San Servolo (Isola di San Servolo, Venezia), Registro militari, sv. 2 (1.III.1790.–VII.1800.). Ovom prilikom zahvaljujemo osoblju Arhiva Luigiju Armiatu i Fiori Gaspari za pomoć oko korištenja gradiva.

Toma Ivanović – Jakob – *Imperijal*⁷⁷
Ivan Krstitelj Pesamosch – Jakov – Kranjska
Bartol Zambelić – Blaž – Dalmacija
Matija Milić – Ivan – Kotor
Marko Vartić – Pavao – područje Knina (*teritorio Clin*)
Jakov Đuranović – Luka – Drvenik
Ivan Ridi – Anzolo – Istra (prekrižen)
Statti Tedescio – Antonio – Zadar (prekrižen)
Ivan Giura – Konstantin – Albanija (prekrižen)
Luka Sokolić – Mate – Istra (prekrižen)
Ivan Katanić – Vice – Zadar (prekrižen)
Toma Sindić – Nikola – *Biligne*⁷⁸ (prekrižen)
Bortolo Jurić – Nikola – Zadar (prekrižen)
Frane Kostović – Ivan – Drvenik (prekrižen)
Cadetto Nikola Bečić (naknadno dopisan)
Sargente Gabre Markov (naknadno dopisan)
Caporal Ivan Margetin – Mate – Kašel Štafilić (naknadno dopisan)
Tamburo Nikola Ivanšić – Antun – Zadar (naknadno dopisan)
Soldati:
Žika (*Gicca*) Viović – Vuko – Dobro (naknadno dopisan)
Ivan Aleksić – Andrija – Braići (naknadno dopisan)
Nikola Kojević – Mate – Boka (naknadno dopisan)
Ivan Grubišić⁷⁹ – Mate – Istra (naknadno dopisan)
Ivan Buranello – Alvisè – Istra (naknadno dopisan)
Petar Aleksić – Juro – Braići (naknadno dopisan)
Bare Erceg – Antun – Dalmacija (naknadno dopisan)
Stipan Matević – Frane – Split (naknadno dopisan)
Josip Vlaić – Jakov – Trogir (naknadno dopisan)
Vuko Vulović – Stijepo – Bosich (naknadno dopisan)
Šime Miljanić – Mate – *Scorsera*⁸⁰ (naknadno dopisan)
Antun Ivančević – Mate – Zadar (naknadno dopisan)
Ilija Janović – Niko – Luštica (naknadno dopisan)
Ivan Biočinov – Stipan (naknadno dopisan)
Antun Bilić – Mate – Zagora (naknadno dopisan)
Jadre Storelić – Mano – Tribunj (naknadno dopisan)

⁷⁷ Vjerojatno je riječ o vojniku koji zavičajem potječe s austrijskog državnog područja.

⁷⁸ Vjerojatno je riječ o vojniku iz Bibinja ili Biljana.

⁷⁹ Ivan Grubišić umro je u 60. godini u bolnici san Biagio; Archivio di San Servolo (Isola di San Servolo, Venezia), Registro militari, sv. 2 (I.III.1790.–VII.1800.).

⁸⁰ Vjerojatno je riječ o Vrsaru.

Toma Begović – Nikola – Poličnik (naknadno dopisan)
Petar Serveović – Grgur – *Papanizza*⁸¹ (naknadno dopisan)
Antun Miletić – Andrija – Vrgorac (naknadno dopisan)
Luka Nikić – Luka – Kopar (naknadno dopisan)

b) popis čete pukovnika Marka Antuna Bubića iz 29. rujna 1775. godine, stacionirane u Mlecima:

Colonello Marko Antun Bubić
Capitan Tenente Bernardo Leoni
Alfier Nikola Visinoni
Cadetto Stjepan Leoni
Sargente Ive Milovac – Ivan – Silba
Sargente Gabre Markov
Caporal Mate Grisinović – Bartul – Istra
Caporal Ivan Margetin – Mate – Kašel Štafilić
Piffaro Dimitri Carabadan – Cristo – Moreja
Tamburo Juraj Grbavac – Mate – Istra
Soldati:

Jakov Parentić – Ivan – Istra
Jakov Smonić – Antun – Zadar
Jure Babić – Luka – Senj
Ivan Grbavac – Mate – Istra
Josip Widmar – Luka – Kopar
Đika Viović – Vuko – Dobro
Ivan Aleksić – Andrija – Braići
Nikola Kojević – Mate – Boka
Ivan Grubišić – Mate – Istra
Ivan Buranello – Alvis – Istra
Petar Aleksić – Juro – Braići
Bare Erceg – Antun – Dalmacija
Stipan Matević – Frane – Split
Josip Vlaić – Jakov – Trogir
Vuko Vulović – Stijepo – Bosich
Šime Miljanić – Mate – *Scorsera*⁸²
Šime Ortolan – Toma – Albanese
Luka Đokić – Todor – Popovići
Toma Ivanović – Jakob – *Imperija*⁸³

⁸¹ Moguće je da se radi o selu Prapatnica kraj Trogira.

⁸² Vidi bilješku 80.

⁸³ Vidi bilješku 77.

Ivan Krstitelj Pesamosch – Jakov – Kranjska
Bartol Zambelić – Blaž – Dalmacija
Marko Vartić – Pavao – područje Knina
Jakov Đuranović – Luka – Drvenik
Antun Grbavac – Mate – Istra
Antun Ivančević – Mate – Zadar
Ilija Janović – Niko – Luštica
Ivan Biočinov – Stipan (prekrižen)
Antun Bilić – Mate – Zagora (prekriženo)
Jadre Storelić – Mano – Tribunj (prekrižen)
Toma Begović – Nikola – Poličnik (*Polezenik*)
Petar Serveović – Grgur – Prapratnica
Antun Miletić – Andrija – Vrgorac
Luka Nikić – Luka – Kopar
Cadetto Nikola Bečić (prekrižen)
Caporal Mate Manzinović – Mate – Istra (prekrižen)
Caporal Ivan Misan – Šime – Poreč (prekrižen)
Tamburo Nikola Ivanšić – Antun – Zadar (prekrižen)
Soldati:
Matija Milić – Ivan – Kotor (prekrižen)
Caporal Antun Lekinić – Antun (naknadno dopisan)
Soldati:
Toma Tomijanović – Juraj – Makarska (naknadno dopisan)
Jakov Marišić – Mate – Dalmacija (naknadno dopisan)
Grgo Fabrić – Stipan – Korčula (naknadno dopisan)
Antun Jadrić – Mate – Zagora (naknadno dopisan)
Nikola Marković – Vid – Dalmacija (naknadno dopisan)
Lovre Perišić – Nikola – Kaštel Sućurac (naknadno dopisan)
Jakov Botonov – Luka – Seget (naknadno dopisan)
Špiro Alasnić – Karlo – Albanija (naknadno dopisan)
Valentin Šimunić – Petar – Istra (naknadno dopisan)
Josip Kardinović – Jakov – Kotor (naknadno dopisan, prekrižen)
Ivan Nižić (naknadno dopisan, prekrižen)
Gašpar Scopa – Mate – Istra (naknadno dopisan, prekrižen)
Marin Mistrić – Ive (naknadno dopisan, prekrižen)

c) popis čete pukovnika Marka Antuna Bubića iz 21. ožujka 1778. godine, stacionirane u Mlecima:

Colonello Marko Antun Bubić
Capitan Tenente Joakim (*Giovachino*) Popović
Alfier Nikola Visinoni

Sargente Ive Milovac – Ivan – Silba
Sargente Gabre Markov
Caporal Mate Grisinović – Bartul – Istra
Caporal Ivan Margetin – Mate – Kašel Štafilić
Piffaro Dimitri Carabadan – Cristo – Moreja
Tamburo Juraj Grbavac – Mate – Istra
Soldati:

Jakov Parentić – Ivan – Istra
Jure Babić – Luka – Senj
Ivan Grbavac – Mate – Istra
Josip Widmar – Luka – Kopar
Žika Viović – Vuko – Dobro
Ivan Aleksić – Andrija – Braići
Nikola Kojević – Mate – Boka
Ivan Grubišić – Mate – Istra
Ivan Buranello – Alvis – Istra
Petar Aleksić – Juro – Braići
Bare Erceg – Antun – Dalmacija
Stipan Matević – Frane – Split
Josip Vlaić – Jakov – Trogir
Vuko Vulović – Stijepo – Bosich
Šime Miljanić – Mate – *Scorsera*⁸⁴
Toma Tomijanović – Zorzi – Makarska
Jakov Marišić – Mate – Dalmacija
Grgo Fabrić – Stipan – Korčula
Antun Jadrić – Mate – Zagora
Nikola Marković – Vid – Dalmacija
Lovre Perišić – Nikola – Kaštel Sućurac
Jakov Botonov – Luka – Seget
Lovre Ivančević – Ivan – Dalmacija
Frane Destanić – Lovre – Istra
Frane Kulenković – Ivan
Josip Arapović – Nikola – Zadar
Mate Braus – Antun – Tribunj
Mate Vertucalo – Vid – Tribunj
Stipan Merdešić – Grgo – Skradin
Toma Begović – Nikola – Poličnik
Juro Dojmović – Jure – Cres
Ostoja Rajčević

⁸⁴ Vidi bilješku 80.

Jure Pauletić

Bonaventura Bašić

Mate Kišević (*Chisevich*) – Ivan – Zadar

Petar Ulić – Stjepan

Stijepo Jovov – Jovo – Grbalj

Ive Čuzelin (*Chiuselin*) – Mate – Murter (prekrižen)

II. Popis vojnika iz čete kojom je zapovijedao Marko Antun Bubić, a nalazila se u sklopu njegove regimente (Archivio di Stato di Venezia, Inquisitori sopra l'amministrazione de' pubblici ruoli, b. 499; Oltramarini: Ruoli delle compagnie. Reggimento Bubich Marc' Antonio, anno 1779–1791).

a) popis čete pukovnika Marka Antuna Bubića iz 25. lipnja 1779. godine, stacionirane u Palmanovi.⁸⁵

Colonello Marko Antun Bubić

Alfier Nikola Visinoni

Sargente Ive Milovac – Ivan – Silba

Sargente Gabre Markov

Caporal Mate Grisinović – Bartul – Istra

Caporal Ivan Margetin – Mate – Kašel Štafilić

Piffaro Dimitri Carabadan – Cristo – Moreja

Tamburo Juraj Grbavac – Mate – Istra

Soldati:

Jure Babić – Luka – Senj

Ivan Grbavac – Mate – Istra

Josip Widmar – Luka – Kopar

Žika Viović – Vuko – Dobro

Ivan Aleksić – Andrija – Braići

Ivan Grubišić – Mate – Istra

Ostoja Rajković – Risto – Morinj

Damjan Knežević – Miho – Dalmacija

Petar Aleksić – Juro – Braići

Bare Erceg – Antun – Dalmacija

Stipan Matević – Frane – Split

Grgo Fabrić – Stipan – Korčula

Antun Jadrić – Mate – Zagora

Jakov Botonov – Luka – Seget

Mate Braus – Antun – Tribunj

Mate Vertucalo – Vid – Tribunj

Stipan Merdešić – Grgo – Skradin (prekrižen)

Jure Pauletić (prekrižen)

Mate Kišević – Ivan – Zadar (prekrižen)

Petar Gerković – Šime – Istra (prekrižen)

Toma Terzić – Ante – Split (prekrižen)

⁸⁵ Uz četvu Marka Antuna Bubića, regimentu su od 1779. do 1791. činile i čete kojima su zapovijedali: kapetan Antun Alberti, kapetan Sava Đikanović, kapetan Bernardo Leoni, kapetan Jakov Dandria, kapetan Antun Bečić, kapetan Petar Živković, kapetan Marko Marković i *tenente colonnello* Spiro Antonio Zulatti.

Šime Miljanić – Mate – *Scorsera*⁸⁶ (prekrižen)

Cadetto Dominik Marko Ivanis (naknadno dopisan)

Soldati:

Filip Ercegović – Šime – Rogoznica (naknadno dopisan)

Marko Ercegović – Luka – Rogoznica (naknadno dopisan)

Ante Franić – Božo – Vrlika (naknadno dopisan)

Damjan Panđa (*Panga*) – Petar – Pađene (naknadno dopisan)

Todor Boško – Vasil – Kosovo (naknadno dopisan)

Miloš Bilač – Antun – Gorica (naknadno dopisan)

Šime Jurašević – Frane – Biograd (naknadno dopisan)

Antun Colombo – Ivan – Šibenik (naknadno dopisan)

Andrija Ribognis – Stojan – Kosovo (naknadno dopisan)

Josip Basgaglia – Jure – Lindar (naknadno dopisan)

Ivan Marcetta – Grgo – Pazin (naknadno dopisan)

Pave Miglia – Valentin – Poreč (naknadno dopisan)

Vuko Vulović – Stijepo – Bosich (naknadno dopisan)

Ivan Malusach – Mate – Vale (naknadno dopisan)

Antun Paskvalić – Nikola – Istra (naknadno dopisan)

Antun Scuarich – Mate – Pazin (naknadno dopisan)

Mate Juriša – Šime – Istra (naknadno dopisan)

Božo Bilas – Ante – Zagora (naknadno dopisan, prekrižen)

b) popis čete pukovnika Marka Antuna Bubića iz 29. prosinca 1781. godine, stacionirane u Mlecima:

Colonello Marko Antun Bubić

Alfier Nikola Visinoni

Sargente Ive Milovac – Ivan – Silba

Sargente Gabre Markov

Cadetto Vicko Dalović

Caporal Mate Grisinović – Bartul – Istra

Caporal Žika Viović – Vuko – Dobro

Piffaro Andrija Giechnich – Antonio

Tamburo Juraj Grbavac – Mate – Istra

Soldati:

Jure Babić – Luka – Senj

Ivan Grbavac – Mate – Istra

Josip Widmar – Luka – Kopar

Ivan Aleksić – Andrija – Braići

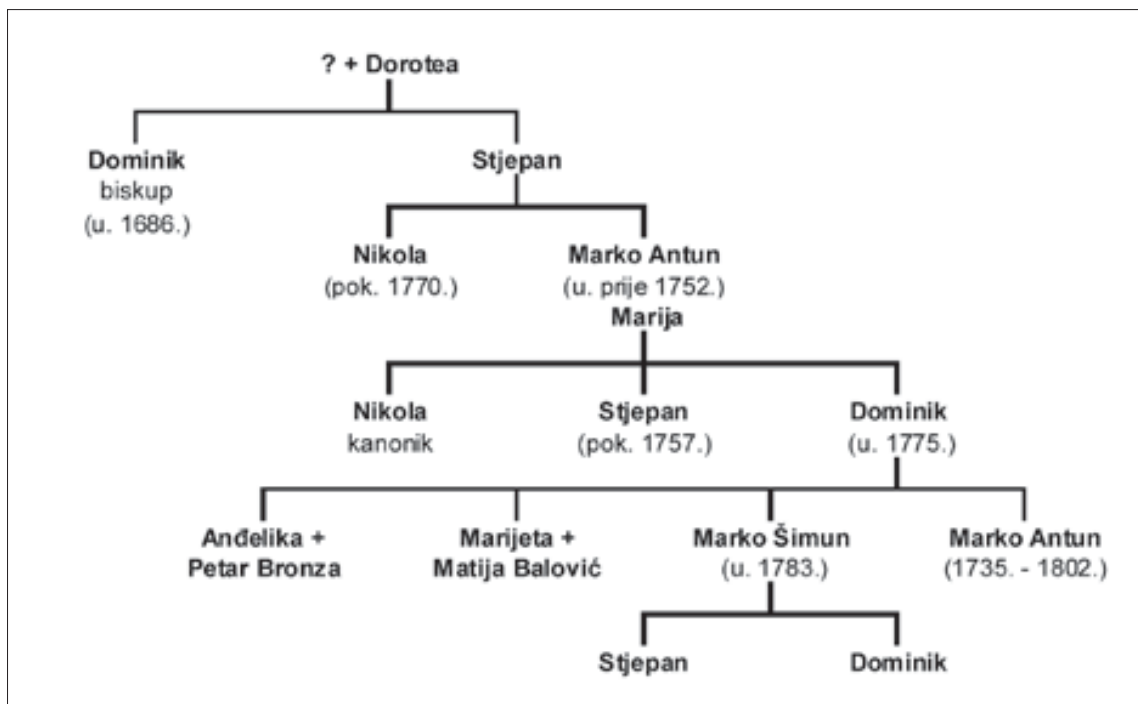
Ivan Grubišić – Mate – Istra

⁸⁶ Vidi bilješku 80.

Stipan Matević – Frane – Split
Todor Boško – Vasil – Kosovo
Lovre Perišić – Nikola – Kaštel Sućurac
Dimitri Carabadan – Cristo – Moreja
Nikola Ulić – Lovro – Boka
Vicko Franičević – Nikola – Paštrović
Antun Colombo – Ivan – Šibenik
Vuko Vulović – Stijepo – Bosich
Antun Paskvalić – Nikola – Istra
Grgo Fabrić – Stipan – Korčula
Antun Jadrić – Mate – Zagora
Jakov Botonov – Luka – Seget
Mate Braus – Antun – Tribunj
Mate Vertucalo – Vid – Tribunj
Ostoja Rajković – Risto – Morinj (prekrižen)
Andrija Ribognis – Stojan – Kosovo (prekrižen)
Duje Batović – Mate – Nadin (naknadno dopisan)
Nikola Stanković – Nikola – Zadar (naknadno dopisan)
Šimun Romić – Toma – Pašman (naknadno dopisan)
Mate Radić – Luka – Rogoznica (naknadno dopisan)
Mate Papić – Grgur – Vrsi (naknadno dopisan)
Marko Papić – Toma – Vrsi (naknadno dopisan)
Krstitelj Nonciadović – Josip – Zadar (naknadno dopisan)
Miho Marjanović – Mate – Seget (naknadno dopisan)
Lovre Alajbeg – Šime – Trogir (naknadno dopisan)
Vicko Biočina – Stipo – Kašteli (naknadno dopisan)
Antun Batović – Matija – Nadin (naknadno dopisan)
Matija Chersalovich – Martin – Nadin (naknadno dopisan)
Bare Kostan – Antun – Šibenik (naknadno dopisan)
Mate Kokić – Ante – Šibenik (naknadno dopisan)
Ante Butić – Petar – Seline (naknadno dopisan)
Andrija Marušić – Nikola – Arbanasi (naknadno dopisan)
Marko Marušić – Jure – Arbanasi (naknadno dopisan)
Jovo Pozdrinić – Ante – Istra (naknadno dopisan, prekrižen)
Ante Vidović – Jakov – Trogir (naknadno dopisan, prekrižen)
Ivan Ivasović – Vicko – Kašteli (naknadno dopisan, prekrižen)
Mate Zilić – Ante – Lisičić (naknadno dopisan, prekrižen)⁸⁷

⁸⁷ Postoje istovjetni fascikli s popisom pripadnika čete Marka Antuna Bubića (stacioniranih u Mlecima), a nose datume 26.III.1779. i 14.VI.1779. godine.

PRILOG 3: Rodoslovlje budvanske obitelji Bubić

Lovorka Čoralić and Maja Katušić

From the African Shores to the Capital of Dalmatia – Venetian General Mark Anthony Bubić (1735–1802)

Summary

The central theme of this article is the life and agency of Mark Anthony Bubić from Budva (1735–1802), a Venetian general operating in the second half of the eighteenth century. Based on the archival sources from the archives of Zadar, Kotor and Venice, the article follows his life from the very beginnings of his military career, fighting in Africa and Corfu, participating in the events in Montenegro connected with the appearance of the pretender Šćepan Mali (Stephen the Little), who proclaimed himself the emperor of Russia, to his military agency in Zadar and other Dalmatian communes in the last decades of his life. A part of the article is dedicated to the agency of other members of the Bubić family, who were mostly also important military officers in Venetian service. In the second part of the article, the emphasis is placed on the analysis of Bubić's testamentary dispositions (a will and a codicil from 1802), from which may be reconstructed both genealogical relations and the private and business personal relations that General Bubić cherished with respectable denizens of Zadar or people from his native area. In the appendix of the article are given partial transcripts of the will and the codicil from the State Archive of Zadar, lists of the soldiers of the Bubić Regiment of 1775, 1778, 1779 and 1781 from the State Archive of Venice, and a genealogical table of the Bubić family.

Key words: Mark Anthony Bubić, Republic of Venice, Dalmatia, Zadar, Budva, military history, the eighteenth century